

Biuletyn

ISSN 1233-9784

informacyjny

7-8/2021

Decyzje Rady Ministrów

Polski Ład

dla rolnictwa i rozwoju obszarów wiejskich

Dla bezpieczeństwa konsumentów

STOP przekroczeniom najwyższych
dopuszczalnych poziomów pozostałości
środków ochrony roślin w żywności

Rolniczy handel detaliczny

To warto wiedzieć

Nawet 900 tys. zł na produkcję rolniczą

Zabezpiecz gospodarstwo przed suszą

„ŚWIAT SIĘ KRĘCI WOKÓŁ WSI”

POKAŹ JAK ZMIENIA
SIĘ POLSKA WIEŚ

OGŁASZAMY
Konkurs filmowy dla
młodzieży i młodych
rolników.

Czekają atrakcyjne
nagrody finansowe!

Prześlij swój film
do 6 września 2021 r.

MINISTERSTWO
ROLNICTWA
I ROZWOJU WSI

W numerze:

MRiRW

Decyzje Rady Ministrów	4
Polski Ład dla rolnictwa i rozwoju obszarów wiejskich	7
Posiedzenia Rady UE ds. Rolnictwa i Rybołówstwa	9
42. Sesja Konferencji FAO	12
Wizyta delegacji nigeryjskiej	13
Polsko-portugalskie rozmowy w sprawie WPR	14
Z wizytą w Turcji	15
Europa Karpat	16
Dla bezpieczeństwa konsumentów	18
Rolniczy handel detaliczny. To warto wiedzieć	20
Rolnictwo ekologiczne w Polsce w 2020 roku	21
Gospodarstwa opiekuńcze w Polsce coraz bliżej	24
Krajowe Dni Pola w Minikowie	25
ASF – pytania i odpowiedzi	29

ARiMR

Nawet 900 tys. zł na produkcję rolniczą	31
Zabezpiecz gospodarstwo przed suszą	32

KOWR

Odmiany pszenicy ozimej i jarej w spółkach KOWR	34
---	----

KRUS

Bezpieczeństwo dzieci i młodzieży w gospodarstwach rolnych	38
eZaświadczenie na portalu eKRUS	40

Ministerstwo Rolnictwa
i Rozwoju Wsi

Agencja Restrukturyzacji
i Modernizacji Rolnictwa

Zdjęcie: Marcin Kaproń

GRZEGORZ PUDA, minister rolnictwa i rozwoju wsi

Minister: moim zdaniem

W ramach Polskiego Ładu jeden z jego rozdziałów w całości poświęcony jest zagadnieniom dotyczącym rolnictwa. Jednym z jego elementów jest projekt „Więcej ziemi dla rolników”.

Zgodnie z naszą obietnicą, w lipcu przedstawiony został centralny system informatyczny, w którym każdy rolnik będzie mógł sprawdzić, gdzie są wolne grunty Zasobu Własności Rolnej Skarbu Państwa. Przeglądarka udostępniona jest na internetowej stronie KOWR oraz na platformie eRolnik. Jest to kompleksowe narzędzie będące bazą wiedzy na temat działek znajdujących się w Zasobie Własności Rolnej Skarbu Państwa, a których powierzchnia wynosi 1,4 mln ha gruntów, z czego 200 tys. ha jest jeszcze do rozdysponowania poprzez dzierżawę lub zakup w drodze przetargu.

Dlatego też na bieżąco będzie analizowana funkcjonalność nowego rozwiązania i będą wprowadzane niezbędne ułatwienia.

Kolejnym etapem będzie uruchomienie nowej funkcjonalności przeglądarki – prezentacja graficzna na własnej platformie geolokalizacyjnej lub w oparciu o integrację z narzędziami takimi, jak w geoportalu.

Praca rolnika jest bardzo uzależniona od pogody. Ostatnio wystąpiły gwałtowne zjawiska związane z deszczem nawalnym czy gradobiciem. O możliwościach pomocy dla poszkodowanych rozmawiałem, odwiedzając poszkodowanych rolników. Jednak

decyzja o ewentualnym jej uruchomieniu w związku z powstałymi uszkodzeniami będzie mogła zostać podjęta po oszacowaniu szkód przez komisje powołane przez wojewodów. Ich służby szacują straty.

Warto przypomnieć, że to komisja zobowiązana jest do dokonania oszacowania szkód powstałych w wyniku gradu, deszczu nawalnego, ujemnych skutków przemrozowania, przymrozków wiosennych, powodzi,

huraganu, pioruna, obsunięcia się ziemi lub lawiny w rozumieniu przepisów ustawy o ubezpieczeniach upraw rolnych i zwierząt gospodarskich, w terminie do dwóch miesięcy

**Jeden z rozdziałów Polskiego Ładu
w całości poświęcony jest zagadnieniom
dotyczącym rolnictwa.**

od dnia zgłoszenia przez producenta rolnego powstania tych szkód, nie później jednak niż:

- do czasu zbioru plonu głównego danej uprawy albo jej likwidacji i nie wcześniej niż od wschodów upraw, albo
- w terminie do trzech miesięcy od wystąpienia gradu, deszczu nawalnego, huraganu, pioruna, obsunięcia się ziemi lub lawiny – w przypadku szkód w środku trwałym, albo
- w terminie do dwunastu miesięcy od ustąpienia wody umożliwiającego komisji rozpoczęcie szacowania

szkód – w przypadku szkód spowodowanych przez powódź w budynkach.

- Natomiast w przypadku szkód spowodowanych przez ujemne skutki przezimowania, przymrozki wiosenne, powódź lub grad w drzewach owocowych oszacowania szkód dokonuje się dwukrotnie:

- po raz pierwszy – w terminie do dwóch miesięcy od dnia powstania tych szkód,
- po raz drugi – nie później niż w terminie do dwunastu miesięcy od dnia powstania tych szkód.

Niezmiennie również producenci rolni poszkodowani w wyniku niekorzystnych zjawisk atmosferycznych, zgodnie z obowiązującymi przepisami, mogą ubiegać się o różne formy pomocy.

Jedną z nich jest kredyt preferencyjny zarówno obrotowy na wznowienie produkcji w gospodarstwach rolnych i działach specjalnych produkcji rolnej, jak i na odtworzenie środków trwałych. Oprocentowanie tych kredytów dla kredytobiorcy, który posiada ubezpieczenie 50 proc. powierzchni upraw z wyłączeniem wieloletnich użytków zielonych, lub co najmniej 50 proc. liczby zwierząt gospodarskich w gospodarstwie rolnym lub dziale specjalnym produkcji rolnej wynosi 0,5 proc. w skali roku, dla pozostałych producentów rolnych 2,105 proc. w skali roku (jedynie Santander Bank Polska S.A. proponuje oprocentowanie na poziomie 1,33 proc. w skali roku). Warunkiem ubiegania się o tego typu kredyty jest jednak oszacowanie szkód przez komisję powołaną przez wojewodę właściwego ze względu na miejsce wystąpienia szkód, a w przypadku suszy oszacowanie szkód za pośrednictwem aplikacji publicznej.

Pomoc może być udzielona także przez Prezesa Kasy Rolniczego Ubezpieczenia Społecznego, na indywidualny wniosek rolnika, który poniósł szkody spowodowane przez niekorzystne zjawiska atmosferyczne. Obejmuje ona wsparcie w opłaceniu bieżących składek na ubezpieczenie społeczne oraz regulowanie zaległości z tego tytułu w formie odroczenia terminu płatności składek i rozłożenia ich na dogodne raty, a także umorzenie w całości lub w części bieżących składek.

Podobną pomoc można uzyskać od Krajowego Ośrodka Wsparcia Rolnictwa. Dotyczy ona odroczenia

i rozłożenia na raty płatności z tytułu umów sprzedaży i dzierżawy nieruchomości Zasobu Własności Rolnej Skarbu Państwa oraz ulg w opłatach czynszu, a także umorzenia raty płatności czynszu z tytułu umów dzierżawy, na indywidualny wniosek producenta rolnego, w którego gospodarstwie rolnym lub dziale specjalnym produkcji rolnej powstały szkody.

Natomiast zgodnie z ustawą *Ordynacja podatkowa* – pomoc może być udzielana przez wójtów, burmistrzów lub prezydentów miast, a dotyczy ona ulg w podatku rolnym. Jest ona udzielana na indywidualny wniosek producenta rolnego.

Pomoc w spłacie zobowiązań wobec Kasy Rolniczego Ubezpieczenia Społecznego, gminy oraz Krajowego Ośrodka Wsparcia Rolnictwa jest udzielana w formie pomocy *de minimis*.

Bardzo ciekawe były też rozmowy z bacami i juhasami, które odbyłem w baczówce na zboczach Przełęczy Rozdziela. Dyskutowaliśmy o pasterskich tradycjach, polskiej jagnięcinie, możliwościach rozwoju sprzedaży oraz promocji produktów owczych.

Warto ludziom uświadomić, że wypas owiec na łąkach to nie tylko znany od lat górski obrazek. To przede wszystkim naturalna gospodarka na terenach górskich i podgórszych. Owce to naturalne „kosiarki”, które utrzymują te tereny we właściwym dla nich stanie. Nasza jagnięcina jest też doskonałym towarem eksportowym znanym szeroko poza granicami kraju. Czas pandemii i związane z nim ograniczenia pokazały, że cieszyła się ona sporym zainteresowaniem również Polaków.

Przypomnę, że w ubiegłym roku wprowadziliśmy nowe działanie dotyczące dobrostanu zwierząt, a w tym roku rozszerzyliśmy jego zakres właśnie o owce.

W moim przekonaniu dywersyfikacja i skrócenie łańcucha dostaw produktów rolnych i spożywczych oraz dofinansowanie małych ubojni jest szansą na powrót owiec oraz poszerzenie zainteresowania jagnięciną i produktami owczymi wśród konsumentów. Zostało to też uwzględnione w Polskim Ładzie oraz Krajowym Planie Odbudowy i Zwiększenia Odporności.

W Zasobie Własności Rolnej Skarbu Państwa znajduje się jeszcze 200 tys. ha gruntów do rozdysponowania poprzez dzierżawę lub zakup w drodze przetargu.

Producenci rolni poszkodowani w wyniku niekorzystnych zjawisk atmosferycznych mogą ubiegać się o różne formy pomocy.

Decyzje Rady Ministrów

W czerwcu br. Rada Ministrów przyjęła projekty ustaw przedłożone przez ministra rolnictwa i rozwoju wsi:

- o wyrobach winiarskich;
- o zmianie ustawy o grupach producentów rolnych i ich związkach oraz o zmianie innych ustaw oraz niektórych innych ustaw;
- o zmianie ustawy o izbach rolniczych oraz niektórych innych ustaw.

UPROSZCZENIA I UŁATWIENIA W PROJEKCIE USTAWY O WYROBACH WINIARSKICH

Projekt dostosowuje polskie prawo do nowych przepisów dotyczących wspólnej organizacji rynku wina wprowadzonych w Unii Europejskiej. Nowe rozwiązania m.in. uprości i ujednoczą wymagania dotyczące wpisu do rejestru działalności regulowanej – tj. do rejestru przedsiębiorców wykonujących działalność związaną z wyrobem lub rozlewem wyrobów winiarskich. Prowadzenie tego rejestru przekazano Dyrektorowi Generalnemu Krajowego Ośrodka Wsparcia Rolnictwa (KOWR). Zaproponowane zmiany zmniejszą obciążenie administracji oraz usprawnią obieg dokumentów, co pozytywnie wpłynie na sytuację producentów, którzy chcą rozpocząć produkcję wyrobów winiarskich w Polsce.

■ Najważniejsze rozwiązania

- Prowadzenie rejestru przedsiębiorców wyrabiających wyroby winiarskie przekazano Dyrektorowi Generalnemu KOWR.

Projekt ustawy o wyrobach winiarskich dostosowuje polskie prawo do nowych przepisów dotyczących wspólnej organizacji rynku wina wprowadzonych w krajach unijnych

- Ujednoczono przepisy dotyczące wymogów produkcyjnych i znakowania fermentowanych napojów winiarskich.
- Uproszczono i ujednoczono zasady wpisu do rejestru przedsiębiorców wyrobów winiarskich. Dyrektor Generalny KOWR będzie umieszczał wzór wniosku na stronach internetowych urzędu.

- Utworzono system elektronicznego obiegu dokumentów pomiędzy instytucjami kontrolnymi w ramach sektora wina.
- Nie będzie już obowiązku posiadania planu obiektów budowlanych na potrzeby dokonania wpisu do rejestru. Nie trzeba będzie mieć już także zbiorników do magazynowania i przechowywania wyrobów winiarskich o określonych minimalnych dozwolonych pojemnościach.
- Podniesiono wymagania jakościowe dla niektórych kategorii fermentowanych napojów winiarskich. Wprowadzono także zmiany kategorii w ramach fermentowanych napojów winiarskich, które pozwolą na lepsze dostosowanie się producentów do wymagań rynku – w szczególności dotyczy to cydrów aromatyzowanych i perry aromatyzowanych.
- Zwiększono konkurencyjność drobnych producentów wyrabiających cydr, cydr jakościowy, cydr lodowy, perry, perry jakościowe, perry lodowe, wina owocowe jakościowe oraz miód pitny jakościowy – z surowców wyrabianych głównie we własnym gospodarstwie, przez:
 - ✓ zwiększenie maksymalnej wielkości produkcji wysokojakościowych fermentowanych napojów winiarskich przez drobnych producentów wina z 10 000 l/rok do 100 000 l/rok;
 - ✓ umożliwienie produkcji takich napojów proporcjonalnie do wielkości posiadanych hektarów sadów lub ilości pni pszczelich;
 - ✓ umożliwienie zakupu, do 50% wagowo, surowców do wyrobu takich napojów w województwie, w którym jest prowadzony wyrób tych napojów;
 - ✓ umożliwienie wyrobu takich napojów poza składem podatkowym;
 - ✓ zwolnienie z obowiązku zatwierdzania zakładów pod względem sanitarnym.
- Uproszczono system certyfikacji wina odmianowego i wina rocznikowego. Na etykietach nie trzeba już będzie umieszczać numeru identyfikacyjnego dla wina odmianowego lub wina rocznikowego.

Nowe rozwiązania mają wejść w życie po 60 dniach od ogłoszenia w Dzienniku Ustaw, z wyjątkiem jednego artykułu, który zacznie obowiązywać po sześciu miesiącach od ogłoszenia.

PROJEKT USTAWY O ZMIANIE USTAWY O GRUPACH PRODUCENTÓW ROLNYCH I ICH ZWIĄZKACH ORAZ O ZMIANIE INNYCH USTAW ORAZ NIEKTÓRYCH INNYCH USTAW

Rząd chce usprawnić proces tworzenia i funkcjonowania grup producentów rolnych i ich związków oraz organizacji producentów. Nowe rozwiązania ułatwią

Zmiany wprowadzone w ustawie o grupach producentów rolnych... spowodują wzrost konkurencyjności grup producentów rolnych na rynku oraz dochodowości gospodarstw domowych rolników będących ich członkami

funkcjonowanie firm posiadających status grupy producentów rolnych oraz organizacji producentów, a także wzmocnią tworzenie tego typu podmiotów na obszarach wiejskich.

Dzięki nowym przepisom, zwiększy się konkurencyjność grup producentów rolnych na rynku oraz dochodowość gospodarstw domowych rolników będących ich członkami. Propozycje rządu wychodzą naprzeciw postulatom zgłaszanym przez podmioty zaangażowane w proces tworzenia grup producentów rolnych.

■ Najważniejsze rozwiązania

- Zmniejszono obowiązkowy poziom wielkości wyprodukowanych produktów lub grupy produktów, jaka musi zostać sprzedana do grupy producentów rolnych – z co najmniej 80% do co najmniej 70%. Obowiązkiem tym objętych będzie co najmniej 90% producentów rolnych zrzeszonych w grupie, zamiast dotychczasowych 100%.
- Wprowadzono 90-dniowy termin na wydanie przez dyrektora Oddziału Regionalnego Agencji Restrukturyzacji i Modernizacji Rolnictwa (ARiMR) decyzji o uznaniu grupy producentów rolnych oraz zatwierdzeniu planu biznesowego i dokonania wpisu grupy do rejestru grup.
- Wprowadzono możliwość składania dokumentów w formie elektronicznej.
- Wprowadzono obowiązek złożenia – wraz z wnioskiem o uznanie grupy producentów rolnych lub organizacji producentów – wersji elektronicznej planu biznesowego.
- Wydłużono termin na złożenie przez grupę producentów rolnych wniosku o zatwierdzenie zmian w planie

biznesowym – wniosek ten powinien być złożony w terminie nie późniejszym niż 60 dni (dotychczas 90 dni) przed zakończeniem danego roku działalności grupy.

- Wyłączono związki grup producentów rolnych z obowiązku składania Prezesowi ARiMR rocznego sprawozdania finansowego.
- Wprowadzono tryb, który pozwala – w przypadku stwierdzenia nieprawidłowości w zakresie spełniania przez grupę producentów rolnych lub organizację producentów kryteriów uznania – na usunięcie stwierdzonych naruszeń w określonym terminie.
- Wprowadzono obowiązek określenia maksymalnego odsetka głosów i udziałów, jakie mogą posiadać członkowie udziałowcy lub akcjonariusze organizacji producentów.
- Wprowadzono możliwość zmiany planu biznesowego dla organizacji producentów – wniosek o zmianę planu powinien być złożony w terminie nie później niż 60 dni przed zakończeniem danego roku działalności organizacji producentów.
- Upoważniono dyrektora Oddziału Regionalnego ARiMR do zatwierdzania zmian w planie biznesowym, na wniosek organizacji producentów. Wniosek ten musi być złożony najpóźniej na 30 dni przed zakończeniem danego roku działalności organizacji.
- Postanowienia dotyczące okresu wypowiedzenia członkostwa w organizacji (który nie może być krótszy niż 6 miesięcy) będą określone w statucie, umowie lub innym akcie założycielskim organizacji producentów rolnych.

Nowe przepisy wejdą w życie po trzydziestu dniach od ogłoszenia w Dzienniku Ustaw.

PROJEKT USTAWY O ZMIANIE USTAWY O IZBACH ROLNICZYCH ORAZ NIEKTÓRYCH INNYCH USTAW

Polskie organizacje rolnicze reprezentują polskich rolników w ponadnarodowych organizacjach rolniczych. Dbają o interesy zawodowe rolników indywidualnych wobec instytucji Unii Europejskiej. Koszty uczestnictwa w takich organizacjach są wysokie, dlatego rząd podjął decyzję o kontynuowaniu udzielanego wsparcia. Krajowa Rada Izb Rolniczych będzie ponosiła koszty uczestnictwa polskich rolników w organizacjach ponadnarodowych i będą one dofinansowywane z budżetu państwa, w formie dotacji celowej.

Członkostwo polskich organizacji rolniczych w ponadnarodowych organizacjach rolniczych wiąże się przede wszystkim z obowiązkiem uiszczania wysokich składek członkowskich. Polskie organizacje rolnicze nie są w stanie same w całości ich pokrywać. Dlatego też niezbędne jest kontynuowanie wsparcia działalności polskich organizacji rolniczych w strukturach ponadnarodowych.

Koszty uczestnictwa polskich organizacji rolniczych w organizacjach ponadnarodowych będzie w najbliższych latach ponosiła Krajowa Rada Izb Rolniczych. Będą one dofinansowywane, w formie dotacji celowej, z budżetu państwa

■ Najważniejsze rozwiązania:

- Koszty uczestnictwa polskich organizacji rolniczych w ponadnarodowych organizacjach rolniczych, w latach 2021–2026, będzie ponosiła Krajowa Rada Izb Rolniczych. Koszty będą dofinansowywane z budżetu państwa w formie dotacji celowej.
- Wprowadzono regulacje dotyczące elementów umowy zawieranej między ministrem właściwym do spraw rolnictwa a KRIR oraz regulacje związane z udzieleniem dofinansowania organizacjom rolniczym.

Polskie organizacje rolnicze zrzeszone w Komitecie Rolniczych Organizacji Zawodowych (COPA) i w Głównym Komitecie Spółdzielczości Rolniczej (COGECA) wypracowały znaczącą pozycję wśród członków COPA-COGECA. Ich uczestnictwo to nie tylko udział w pracach grup roboczych i gremiów tych organizacji rolniczych, ale również organizowanie konferencji i kongresów. Służą one wymianie poglądów i wypracowywaniu stanowisk w zakresie, proponowanych przez Komisję Europejską, regulacji prawnych dotyczących rolnictwa i obszarów wiejskich. Aktualnie kluczowymi kwestiami omawianymi na forum UE są pandemia koronawirusa, budżet na rolnictwo w nowej perspektywie finansowej i nowa wspólna polityka rolna.

Nowe rozwiązania mają wejść w życie 14 dni po ogłoszeniu w Dzienniku Ustaw.

Departament Informacji i Komunikacji MRiRW
tel. 22 623 18 38

Departament Rynków Rolnych MRiRW
tel. 22 623 18 45

Zdjęcia: Pio Si-, Volff-, Paulacobleigh.Stock.adobe.com

Polski Ład

dla rolnictwa i rozwoju obszarów wiejskich

– *Projekt ustawy o rodzinnym gospodarstwie rolnym ma przywrócić godność rolnika, godność rodzinnym gospodarstwom rolnym. Głównym jego celem jest wsparcie małych i średnich gospodarstw* – mówił minister Grzegorz Puda podczas odbywającej się 14 czerwca br. w Instytucie Zootechniki w podkrakowskich Balicach debaty „Polski Ład. Od pola do stołu”.

W debacie, której celem było zaprezentowanie najważniejszych założeń Polskiego Ładu w kontekście polskiego rolnictwa, uczestniczył również premier Mateusz Morawiecki.

■ Główne założenia Polskiego Ładu dla rolnictwa i rozwoju obszarów wiejskich

Minister Grzegorz Puda przedstawił najważniejsze elementy, które w ramach rządowego programu „Polski Ład” będą służyły wspieraniu rolnictwa i rozwojowi obszarów wiejskich:

- wyższe dopłaty do paliwa dla rolników;
- uwolnienie rolniczego handlu detalicznego;
- ustawa o *Rodzinnych Gospodarstwach Rolnych*;
- więcej środków UE na wsparcie rozwoju obszarów wiejskich;
- Kodeks rolny;
- e-okienko dla rolnika;
- Centralny system informatyczny zasobu państwowej ziemi;
- cyfrowy system pozwalający na identyfikowanie żywności „od pola do stołu”;

Podczas debaty odbywającej się w Instytucie Zootechniki minister Grzegorz Puda przedstawił najważniejsze elementy, które w ramach rządowego programu „Polski Ład” będą służyły wspieraniu rolnictwa i rozwojowi obszarów wiejskich

- satelitalny system monitoringu upraw rolniczych.

■ Więcej środków UE na wsparcie rozwoju obszarów wiejskich

Minister podkreślił, że w ramach Krajowego Planu Odbudowy dla rolnictwa udało się wynegocjować 10 mld zł. Poza dotychczasowymi instrumentami UE,

wspierającymi rozwój polskiej wsi, takimi jak wspólna polityka rolno i polityka spójności, będą to dodatkowe środki, które trafią na polską wieś.

■ Ustawa o *Rodzinnych Gospodarstwach Rolnych*

Szef resortu rolnictwa podkreślił, że jednym z najważniejszych punktów

Trwają prace legislacyjne nad zwiększeniem stawki dopłaty do paliwa rolniczego

jest przygotowywana ustawa o *Rodzinnych Gospodarstwach Rolnych*.

– *To ustawa, która tak naprawdę ma przywrócić godność rolnika, godność rodzinnym gospodarstwom rolnym, po to, aby rolnicy mogli czuć się bezpiecznie, aby byli przekonani o tym, że ich działalność w terenach wiejskich przynosi efekty nie tylko im, ich rodzinom, ale również wszystkim Polakom i wszystkim konsumentom* – podkreślił Grzegorz Puda.

– *Jeżeli podsumujemy wszystkie korzyści, jakie płyną z ustawy, można stwierdzić, że prawie 100% gospodarstw rolnych skorzysta ze zmian, które będą wprowadzane* – dodał minister.

Będą to korzyści: podatkowe, gospodarcze, społeczne, edukacyjne, związane z dziedziczeniem, dot. wsparcia kłęskowego, dot. gwarancji wypłaty wynagrodzenia za plody rolne.

■ Zwiększenie stawki dopłaty do paliwa rolniczego do wysokości 110 zł/1 ha

Minister poinformował także o pracach nad zwiększeniem stawki dopłaty do paliwa rolniczego. Przeprowadzone zostaną prace legislacyjne w zakresie podwyższenia limitu zwrotu podatku akcyzowego zawartego w cenie oleju napędowego do produkcji rolnej, tak aby

projektowane zmiany stawek weszły w życie już od 1 stycznia 2022 r.

■ Cyfryzacja

Ważnym elementem planowanych zmian jest cyfryzacja, o której mowa w kilku punktach programu. Będzie ona dotyczyła m.in. stworzenia jednego miejsca do składania przez rolników e-wniosek – tj. e-okienko.

W planach jest także opracowanie:

- nowego narzędzia informatycznego umożliwiającego przegląd nieruchomości Zasobu Własności Rolnej Skarbu Państwa, zarządzanych przez KOWR, do użytku publicznego i wewnętrznego. Będzie to Centralny system informatyczny zasobu państwowej ziemi;

- cyfrowego systemu pozwalającego na identyfikowanie żywności „od pola do stołu”, który umożliwi mniejszym gospodarstwom zajęcie lepszej pozycji konkurencyjnej w łańcuchu dostaw;
- satelitarnego systemu monitoringu upraw rolniczych, który pozwoli administracji oraz rolnikom indywidualnym m.in. na: bieżący monitoring, dostarczanie informacji o potencjalnych zagrożeniach, dostarczanie informacji o stratach w produkcji roślinnej.

■ Emerytura rolnicza

- Podczas spotkania w Balicach przedstawiono też plany dotyczące zmiany podejścia do przejścia na emeryturę rolniczą. Minister przypomniał, że obecnie rolnik, który chce przejść na emeryturę, musi zdać swoje gospodarstwo. – *Chcemy to zmienić, chcemy, by rolnik, który przechodzi na emeryturę, miał takie samo prawo jak osoba, która nie prowadzi działalności rolniczej, czyli przechodząc na emeryturę będzie mógł dalej pracować* – powiedział minister.

Departament Informacji
i Komunikacji MRiRW
tel. 22 623 18 38

Zdjęcia: Marcin Kaproń, J-mal.Stock.adobe.com,
Mike Mareen.Stock.adobe.com,
Lukaszczepanski.Stock.adobe.com

W ramach KPO dla rolnictwa udało się wynegocjować 10 mld zł

Posiedzenia Rady UE ds. Rolnictwa i Rybołówstwa

Głównym przedmiotem obrad Rady UE ds. Rolnictwa i Rybołówstwa (26–27 maja i 28–29 czerwca 2021 r.) w zakresie rolnictwa były prace nad uzyskaniem kompromisu między Radą UE, Komisją Europejską oraz Parlamentem Europejskim w sprawie reformy WPR na lata 2023–2027. Udało się ten cel osiągnąć na posiedzeniu 28 czerwca 2021 r., po ponad trzech latach negocjacji.

Polska od początku procesu negocjacji jasno przedstawiała swoje oczekiwania i propozycje. Osiągnięcie wspólnego stanowiska nie było proste, szczególnie biorąc pod uwagę fakt, że WPR przechodzi gruntowną reformę. Od początku prac nad reformą stanowisko Polski jednoznacznie wskazywało, że w proponowanych rozwiązaniach należy: uwzględnić indywidualne potrzeby i oczekiwania państw członkowskich, skoncentrować się na osiągnięciu głównych celów wspólnej polityki rolnej oraz dążyć do dalszego upraszczania WPR. Podkreślaliśmy także, że tempo prac nad kompromisem nie może odbywać się kosztem jakości wypracowanych rozwiązań.

Osiągnięte porozumienie, choć nie uwzględnia wszystkich naszych postulatów, w końcowej formie zawiera wiele rozstrzygnięć korzystnych dla Polski.

Końcowe ustalenia uwzględniające stanowisko prezentowane przez Polskę dotyczące reformy WPR na lata 2023–2027:

- Transfer środków między filarami WPR – przyjęty kompromis umożliwia przesunięcie do 30% środków z II filara WPR do I filara WPR;
- Definicja aktywnego rolnika – rolnicy otrzymujący wsparcie

bezpośrednie do wysokości 5 tys. euro będą mogli zostać automatycznie uznani za aktywnych;

- Limit wydatków na płatności związane z produkcją – zadowoleni jesteśmy z ustaleń w sprawie

poziomu finansowania płatności związanych z produkcją, tj. 13% +2% na wsparcie do roślin wysokobiałkowych, choć powiązanie tego wsparcia z ramową dyrektywą wodną jest nieuzasadnione;

- Płatność redystrybucyjna i płatność dla młodego rolnika – pozytywnie należy ocenić kompromis dotyczący płatności redystrybucyjnej i płatności dla młodego rolnika.

Zaproponowane przepisy pozostawiają państwom członkowskim wystarczającą elastyczność, co umożliwi zapewnienie odpowiedniego wsparcia dla gospodarstw rodzinnych i zmian pokoleniowych z uwzględnieniem lokalnych potrzeb i specyfiki;

- Przejściowe wsparcie krajowe – będzie utrzymane na kolejne lata i możliwa będzie aktualizacja okresu referencyjnego dla przyznawania tego wsparcia;
- Limit wydatków środowiskowych w II filarze – poziom wydatków środowiskowych II filara

WPR był dla Polski istotną kwestią. Parlament proponował limit na poziomie 37%. Ostatecznie nie przekroczy 35%. Dodatkowo do limitu wydatków na środowisko w 50% będzie wliczane wsparcie dla gospodarstw położonych na obszarach ONW. Procent ten został podwyższony w stosunku do wyjściowej propozycji KE o 10 punktów procentowych;

- Normy GAEC – pozytywnie oceniamy stosowanie derogacji od stosowania normy GAEC 9 oraz GAEC 8 w gospodarstwach do 10 ha gruntów ornych;
- Kwestie handlowe i sektor cukru – z zadowoleniem odnotowujemy, że częścią kompromisu są wspólne oświadczenia Rady, Parlamentu i Komisji w sprawach handlowych i w sprawie sektora cukru. Polska opowiadała się za wzmocnieniem siatki bezpieczeństwa i ochrony przed importem z krajów trzecich, i te oświadczenia wychodzą naprzeciw naszym oczekiwaniom;
- Rezerwa rolna – pozytywnie oceniamy przyjęte rozstrzygnięcia dot. rezerwy rolnej, które zgodne są z ustaleniami dot. wieloletnich ram finansowych na lata 2021–2027. Kwota rezerwy będzie wynosiła 450 mln euro rocznie, w 2023 r. nie będzie zwrotu dla rolników z tytułu dyscypliny finansowej za rok 2022, a niewykorzystane środki zostaną przeznaczone na rezerwę rolną. Z dyscypliny finansowej wyłączeni będą rolnicy otrzymujący do 2000 euro płatności bezpośrednich. Dyscyplina finansowana ma być stosowana dopiero po wyczerpaniu innych źródeł budżetowych.

Końcowe ustalenia dotyczące reformy WPR na lata 2023–2027, które Polska ocenia krytycznie:

- Dostosowanie planów strategicznych do Zielonego Ładu – zapisy dotyczące uwzględniania w planach strategicznych Zielonego Ładu co prawda nie odwołują się do skwantyfikowanych celów strategii „Od pola do stołu” oraz „Bioróżnorodności” ale będą wymagały dostosowania już przyjętych planów strategicznych do celów ww. strategii po roku 2025;
- Norma GAEC 9 – nie zadowala nas kompromis odnośnie wdrożenia tej normy. Ustalenie obowiązkowego odsetka gruntów ornych

Czerwcowe posiedzenie Agrifish było doskonałą okazją do rozmowy ministra Grzegorza Pudy z unijnym komisarzem ds. rolnictwa Januszem Wojciechowskim

tylko na obszary nieprodukcyjne może prowadzić do konieczności wyłączenia części gruntów rolnych z produkcji;

- Warunkowość społeczna – Polska była przeciwna bardzo ambitnym propozycjom Parlamentu w zakresie powiązania wsparcia WPR z przestrzeganiem prawa pracy w ramach warunkowości społecznej. Kompromis wprowadza uproszczone podejście, które wdrożone będzie od 2025 r. i będzie w dużej mierze oparte na istniejących rozwiązaniach krajowych.

W zakresie rolnictwa, oprócz dyskusji nad reformą WPR, na posiedzeniu Rady UE ds. Rolnictwa i Rybołówstwa w dniach 26–27 maja 2021 r. ministrowie wymienili poglądy na temat opracowanego przez Komisję badania dotyczącego możliwości aktualizacji istniejącego prawodawstwa UE w zakresie produkcji i obrotu materiałem przeznaczonym do reprodukcji roślin. Generalnie z zadowoleniem przyjęto badanie i uznano potrzebę podjęcia działań i aktualizacji

przepisów dotyczących roślinnego materiału rozmnożeniowego, aby sprostać wyzwaniom, takim jak przeciwdziałanie zmianom klimatu, zapewnienie bezpieczeństwa żywnościowego i zachowanie różnorodności biologicznej. Zdaniem Polski, konieczna będzie jeszcze analiza podstawowych przepisów oraz problematycznych obszarów, takich jak definicja obrotu, system akredytacji, odmiany w badaniach rejestrowych czy mieszanki pastewne.

Ministrowie omówili także wnioski z badania Komisji na temat nowych technik genomowych i rozważali możliwe kierunki przyszłych działań. Generalnie zgodzili się z wynikami badania, w szczególności z potrzebą rozwiązania problemu niepewności prawa i dostosowania istniejącego prawodawstwa w celu uwzględnienia postępu naukowego i technicznego. Polska stwierdziła, że szczególnie ważne jest to dla zapewnienia właściwego systemu kontroli urzędowych przy identyfikacji produktów, które

powstały przy użyciu nowych technik genomowych

Komisja przedstawiła również plan działania dotyczący rolnictwa ekologicznego. Dokument przygotowany przez Komisję stanowi dobry materiał ukierunkowujący realizację strategii „Od pola do stołu” w zakresie rolnictwa ekologicznego. Ponadto będzie pomocny w przygotowaniu i wdrażaniu krajowych planów działań dla produkcji ekologicznej. Plan ten, opracowany w marcu 2021 r., określa, w jaki sposób można zwiększyć udział rolnictwa ekologicznego do co najmniej 25% powierzchni gruntów rolnych UE, zgodnie z Europejskim Zielonym Ładem.

Na posiedzeniu Rady w maju Polska przedstawiła wspólną deklarację ministrów rolnictwa Grupy Wyszehradzkiej (Republika Czeska, Węgry, Polska i Słowacja) oraz Bułgarii, Chorwacji i Rumunii w sprawie możliwości i wyzwań dla rolników wynikających ze strategii „Od pola do stołu”, przyjętą podczas spotkania 21 kwietnia br. W deklaracji ministrowie podkreślili, że strategia stawia ambitne cele i wyzwania dla państw członkowskich do realizacji w bardzo krótkim czasie. Wyrazili przekonanie, że ciężar realizacji tych ambitnych celów musi być równomiernie rozłożony na wszystkie ogniwa łańcucha dostaw żywności, a odpowiedzialność nie może obciążać tylko producentów rolnych, w szczególności tych drobnych i średnich.

Natomiast na posiedzeniu Rady UE ds. Rolnictwa i Rybołówstwa w dniach 28–29 czerwca 2021 r. ministrowie poparli przyjęcie decyzji Rady wzywającej Komisję do przedłożenia badania na temat środków kontroli biologicznej. Stosowanie makroorganizmów w ochronie roślin może w sposób efektywny przyczynić się do ograniczenia

chemicznych metod ochrony roślin i w ten sposób do osiągnięcia ambitnych celów strategii „Od pola do stołu”.

Ministrowie omawiali też zagadnienie dotyczące ochrony pszczół miodnych w kontekście przeglądu wytycznych EFSA z 2013 r., które porusza bardzo ważny dla całej Europy problem wymierania wielu gatunków zapylaczy. W ocenie Polski powinien być ustanowiony jeden specjalny cel ochrony, wspólny dla całej Unii Europejskiej.

Komisja Europejska przedstawiła korzystny obraz obecnej sytuacji na rynkach rolnych UE. Natomiast ministrowie podkreślili, że należy nadal bardzo uważnie monitorować sytuację na rynkach rolnych, gdyż niektóre państwa członkowskie zgłosiły poważne problemy w konkretnych sektorach i regionach znacząco wpływające na dochód producentów.

Przedmiotem posiedzeń Rady UE ds. Rolnictwa i Rybołówstwa w maju i czerwcu 2021 r. były również sprawy dotyczące rybołówstwa.

Na posiedzeniu Rady w dniach 26–27 maja 2021 r. Komisja Europejska przedstawiła stan dwustronnych konsultacji Unia Europejska – Wielka Brytania, dotyczących uprawnień do połowów na 2021 r., a w odniesieniu do stad głębokowodnych na 2021 i 2022 r. Polska wyraziła nadzieję, że w nadchodzących dniach zostanie osiągnięte kompleksowe porozumienie, co zapewni unijnej flocie rybackiej możliwość prowadzenia stabilnych połowów na wodach Zjednoczonego Królestwa.

Natomiast na posiedzeniu w dniach 28–29 czerwca 2021 r. Rada przyjęła podejście ogólne odnośnie rozporządzenia w sprawie kontroli rybołówstwa. Prace nad nim trwały od 2018 r. i miały na celu uproszczenie systemu kontroli rybołówstwa, zmniejszenie obciążeń

administracyjnych, a także dostosowanie systemu do przepisów wspólnej polityki rybołówstwa. Polska sprzeciwiła się proponowanym zmianom z uwagi na dodatkowe restrykcje skierowane do sektora rybołówstwa małoskalowego, tj.: konieczność wyposażenia statków rybackich o długości całkowitej poniżej 12 metrów w systemy elektronicznego monitorowania ruchu (VMS) i elektronicznego raportowania działalności połowowej. Polska wskazała na nieproporcjonalne obciążenia z tym związane zarówno dla sektora rybołówstwa, jak również dla administracji.

Ministrowie obradowali także nad komunikatem Komisji w sprawie stanu wdrażania przepisów wspólnej polityki rybołówstwa i konsultacji na temat możliwości połowowych na 2022 r. Jest to dokument poprzedzający przygotowanie pakietu legislacyjnego, który dyskutowany będzie jesienią tego roku i stanie się punktem wyjścia do przyjęcia rozporządzenia Rady w sprawie możliwości połowowych na Morzu Bałtyckim na 2022 r. i poza nim.

Dodatkowo, na wniosek delegacji: Francji, Irlandii i Hiszpanii, ministrowie zajęli stanowisko w sprawie niekorzystnej sytuacji na północno-wschodnim Atlantyku, spowodowanej przez jednostronne decyzje Norwegii w odniesieniu do możliwości połowowych niektórych gatunków ryb. Polska zaapelowała o rozwiązanie zaistniałego sporu na drodze dyplomatycznej, na wyższym poziomie politycznym, z poszanowaniem prawa międzynarodowego oraz przestrzegając dotychczasowych zobowiązań obu stron.

**Departament Współpracy
Międzynarodowej
MRiRW
tel. 22 623 24 71**

Zdjęcia: UE, archiwum MRiRW

42. Sesja Konferencji FAO

Wybór nowych członków Rady FAO oraz jej Niezależnego Przewodniczącego, strategia i program działania Organizacji, uchwalenie budżetu i wysokości składek oraz przegląd stanu żywności i rolnictwa były głównymi tematami wirtualnej 42. Sesji Konferencji FAO (14–18 czerwca 2021 r.).

Ważnym wydarzeniem Konferencji były wybory Niezależnego Przewodniczącego Rady FAO, który kieruje pracami Rady jako organu wykonawczego Konferencji. Zgodnie z decyzją Konferencji, mimo wirtualnej formuły posiedzenia,

do działań wzięła udział Anna Gembicka, sekretarz stanu w MRiRW. W swoim wystąpieniu zwróciła uwagę na złożoność systemów żywnościowych i konieczność ich transformacji w celu zrealizowania celów zrównoważonego rozwoju

przygotowaniami do Szczytu Systemów Żywnościowych ONZ 2021.

Kwestia transformacji systemów żywnościowych, umożliwiającej realizację celów zrównoważonego rozwoju, obecnie dominuje w międzynarodowych debatach dotyczących rolnictwa, prowadzonych m.in. przez FAO i ONZ. Już przed pandemią COVID-19 stawało się oczywiste, że cele Agendy 2030, w tym cel nr 2 „zero głodu”, nie będą zrealizowane, a efekty pandemii pogorszyły te perspektywy.

W międzynarodowych debatach dotyczących rolnictwa, prowadzonych przez FAO, dominuje kwestia transformacji systemów żywnościowych umożliwiających realizację celów zrównoważonego rozwoju

kraje członkowskie głosowały poprzez swoich Stałych Przedstawicieli, którzy oddawali głosy osobiście w rzymskiej siedzibie FAO lub w Nowym Jorku (w przypadku krajów, które nie mają swoich przedstawicielstw w Rzymie). W wyniku głosowania, spośród kandydatów z Republiki Dominikańskiej, Węgier oraz Królestwa Niderlandów, na stanowisko Niezależnego Przewodniczącego Rady na kadencję 2021–2023 został wybrany ambasador Johannes Petrus Hooegeven z Królestwa Niderlandów.

15 czerwca 2021 r. w debacie plenarnej *Transformacja rolniczych systemów żywnościowych: od strategii*

Agendy 2030. Wskazała na czynniki, które warunkują sukces krajowych strategii rozwoju, a także działania podejmowane w tej dziedzinie przez UE w ramach Europejskiego Zielonego Ładu.

Jako polski przykład działań zmierzających do transformacji systemów żywnościowych zostały przywołane prace prowadzone w zakresie systemu identyfikowania żywności, zapewniającego uczestnikom łańcucha żywnościowego dostęp do transparentnej i wiarygodnej informacji na temat sposobu i miejsca produkcji żywności. Prace nad projektem zostały zintegrowane z krajowymi

Wiceminister Gembicka podkreśliła, że istotne jest, aby mobilizacja społeczności światowej, związana z pracami przygotowawczymi Szczytu, pozwoliła na wypracowanie konkretnych rozwiązań, umożliwiających realizację wspólnych celów wyznaczonych w Agendzie 2030.

Konferencja FAO to naczelny organ FAO składający się ze 194 krajów członkowskich, dwóch krajów stowarzyszonych oraz UE.

**Departament Współpracy
Międzynarodowej MRiRW
tel. 22 623 24 71**

Zdjęcie: archiwum MRiRW

Wizyta delegacji nigeryjskiej

1 lipca 2021 r. Szymon Giżyński, sekretarz stanu w MRiRW spotkał się z Gabrielem Tanimu Adudą, stałym sekretarzem w Ministerstwie Spraw Zagranicznych Federalnej Republiki Nigerii i towarzyszącą mu delegacją. Spotkanie zostało zorganizowane na prośbę strony nigeryjskiej.

na wydobyciu ropy i gazu, a władzy zależy na wsparciu odbudowy sektora rolnego, który kiedyś miał tak ogromne znaczenie dla tego kraju. W szczególności zwrócił uwagę na zapotrzebowanie nigeryjskiego rolnictwa na know-how, nowoczesne, zapewniające optymalną wydaj-

rolno-spożywczy, jest eliminacja barier. Zwrócił uwagę na potrzebę możliwie szybkiego zniesienia istniejących ograniczeń w dostępie do rynku nigeryjskiego dla polskich produktów rolno-spożywczych.

Obecny na spotkaniu główny lekarz weterynarii RP Mirosław Welz,

Ważnym tematem rozmów wiceministra rolnictwa Szymona Giżyńskiego z delegacją nigeryjską były możliwości zwiększenia wzajemnych obrotów w handlu rolno-spożywczym

Wiceministrowie omówili stan i perspektywy rozwoju polsko-nigeryjskiej współpracy w dziedzinie rolnictwa, podkreślając m.in. wciąż niewykorzystany potencjał wzajemnych relacji. Wiceminister Giżyński wyraził nadzieję na ścisłą współpracę z Nigerią, którą uważamy za perspektywicznego i ważnego partnera gospodarczego.

Wiceminister G. Aduda z dużym uznaniem odniósł się do polskich osiągnięć w dziedzinie modernizacji rolnictwa i wyraził zainteresowanie skorzystaniem z polskich doświadczeń w tym zakresie. Wyjaśnił, że obecnie Nigeria odchodzi od modelu gospodarki opartej wyłącznie

na wydobyciu ropy i gazu, a władzy zależy na wsparciu odbudowy sektora rolnego, który kiedyś miał tak ogromne znaczenie dla tego kraju. W szczególności zwrócił uwagę na zapotrzebowanie nigeryjskiego rolnictwa na know-how, nowoczesne, zapewniające optymalną wydaj-

ność technologie produkcji m.in. w takich branżach jak mleczarstwo i hodowla bydła. Wiceminister Giżyński zapewnił swego rozmówcę, iż instytuty badawcze nadzorowane przez Ministra Rolnictwa i Rozwoju Wsi są gotowe dzielić się wiedzą i doświadczeniem w wielu aspektach odpowiadających na potrzeby rolnictwa Nigerii.

ponowił najważniejsze postulaty w zakresie dostępu do rynku nigeryjskiego dla produktów z Polski dotyczące uzgodnienia weterynaryjnych świadectw zdrowia dla szeregu produktów odzwierzęcych. Poinformowano też delegację nigeryjską, że polscy producenci są zainteresowani rozszerzeniem asortymentu produktów eksportowanych na rynek nigeryjski o różne rodzaje mięs.

Rozmówcy wyrazili wolę i gotowość do intensyfikacji kontaktów i wspierania wspólnych inicjatyw sprzyjających rozwojowi branży rolnej w obu krajach. W tym kontekście potwierdzili zainteresowanie

zawarciem wkrótce *Memorandum o Porozumieniu w dziedzinie rolnictwa*, które obecnie pozostaje w obszarze dwustronnych negocjacji. Wiceminister Giżyński i wiceminister Aduda wyrazili przekonanie, że podpisanie tego dokumentu będzie impulsem sprzyjającym zacieśnianiu i zdynamizowaniu relacji polsko-nigeryjskich, zwłaszcza biorąc pod uwagę fakt, że obejmuje

ono możliwość pogłębienia współpracy w wielu dziedzinach, takich jak: produkcja roślinna, zdrowie i hodowla zwierząt, badania i innowacje, czy promocja wspólnych przedsięwzięć przedstawicieli polskiego i nigeryjskiego biznesu.

Nigeria jest ważnym odbiorcą polskich produktów rolno-spożywczych na kontynencie afrykańskim. Polska odnotowuje dodatnie

saldo w obrocie artykułami rolno-spożywczymi z Nigerią, które w 2020 r. wyniosło 25,9 mln euro. W 2020 r. wartość polskiego eksportu wyniosła 31,2 mln euro. Do Nigerii eksportujemy głównie pszenicę oraz mleko i artykuły mleczarskie.

**Departament Współpracy
Międzynarodowej MRiRW**
tel. 22 623 24 71

Zdjęcie: archiwum MRiRW

Polsko-portugalskie rozmowy w sprawie WPR

10 czerwca 2021 r. minister Grzegorz Puda rozmawiał po raz kolejny z Marią do Céu Antunes, minister rolnictwa Portugalii. W pierwszym półroczu 2021 r. Portugalia przewodniczy pracom Rady UE.

Spotkanie odbyło się z inicjatywy prezydencji portugalskiej. Podczas ostatniego posiedzenia Rady UE ds. Rolnictwa i Rybołówstwa w Brukseli i trwającego równocześnie tzw. super-trilogu w maju br. nie osiągnięto kompromisu w zakresie reformy wspólnej polityki rolnej i wiele kluczowych kwestii pozostało niezgodzonych.

Spotkanie miało na celu przedstawienie priorytetów Polski w zakresie reformy WPR, określenie głównych rozbieżności w podejściu do niektórych rozwiązań oraz zbliżenie stanowisk tak, aby umożliwić Prezydencji sfinalizowanie prac nad reformą WPR w czerwcu tego roku. Rozmowy miały techniczny charakter, gdyż na obecnym, końcowym etapie negocjacji doprecyzowania wymagały już tylko bardzo szczegółowe elementy przyszłej WPR.

Minister G. Puda wyraził swoje poparcie dla Prezydencji w jej

W I połowie czerwca minister Grzegorz Puda rozmawiał z Marią do Céu Antunes, minister rolnictwa Portugalii. Spotkanie miało na celu przedstawienie priorytetów Polski w zakresie reformy WPR

dążeniu do osiągnięcia kompromisu. Niemniej jednak zaznaczył, że Polsce zależy szczególnie na instrumentach, które mają duże znaczenie w systemie wsparcia gospodarstw rodzinnych, utrzymania różnorodności unijnej produkcji rolnej, miejsc pracy w rolnictwie oraz zrównoważonych systemów produkcji. Tym samym nie zaakceptujemy

rozwiązań, które nie będą korzystne dla polskich rolników, utrudnią wdrażanie zreformowanej WPR lub przyczynią się do zwiększenia obciążeń biurokratycznych.

**Departament Współpracy
Międzynarodowej MRiRW**
tel. 22 623 24 71

Zdjęcie: archiwum MRiRW

Z wizytą w Turcji

Ważnym punktem programu wizyty w Turcji było podpisanie, w obecności prezydentów Polski oraz Turcji, *Memorandum o Porozumieniu między Ministerstwem Rolnictwa i Rozwoju Wsi RP a Ministerstwem Rolnictwa i Leśnictwa Republiki Turcji o współpracy rolniczej*

Ryszard Bartosik, sekretarz stanu w MRiRW, towarzyszył prezydentowi RP Andrzejowi Dudzie w oficjalnej wizycie w Republice Turcji.

Ważnym punktem programu majowej wizyty w Turcji (24–25.05 br.) było podpisanie, w obecności prezydentów Polski oraz Turcji, *Memorandum o Porozumieniu między Ministerstwem Rolnictwa i Rozwoju Wsi RP a Ministerstwem Rolnictwa i Leśnictwa Republiki Turcji o współpracy rolniczej*. Przyjęcie tego dokumentu świadczy o zaangażowaniu i gotowości partnerów po stronie polskiej i tureckiej do zacieśniania współpracy dotyczącej szeroko rozumianego sektora rolnictwa i rybołówstwa.

Podczas pobytu w Ankarze wiceminister Ryszard Bartosik spotkał się z Akifem Özkaldı, wiceministrem rolnictwa i leśnictwa Republiki

Turcji. Wiceministrowie podkreślili zainteresowanie intensyfikacją kontaktów i wspieraniem wspólnych inicjatyw sprzyjających rozwojowi sektora rolno-spożywczego obu krajów. Wyrazili także nadzieję, że podpisanie *Memorandum* będzie istotnym impulsem sprzyjającym zacieśnianiu wzajemnych relacji. Omawiając stan współpracy w obszarze handlu, polski wiceminister zwrócił uwagę, że zależy nam na poszerzeniu asortymentu eksportowanych do Turcji produktów rolno-spożywczych, w szczególności towarów pochodzenia zwierzęcego, oraz eliminacji barier w dostępie do rynku tureckiego dla produktów rolno-spożywczych

z Polski. Minister Özkaldı również wyraził nadzieję na wzrost wzajemnych obrotów towarami rolno-spożywczymi. Wiceszef tureckiego resortu rolnictwa zaznaczył także, że po stronie tureckiej trwają obecnie prace nad kwestiami problematycznymi związanymi z dostępem do rynku dla żywności z Polski.

Polska odnotowuje ujemne saldo w wymianie handlowej artykułami rolno-spożywczymi z Turcją. W 2020 r. wyeksportowaliśmy do Turcji produkty rolno-spożywcze o wartości 124,5 mln euro (głównie pszenicę), z Turcji importowaliśmy towary rolno-spożywcze o wartości 220 mln euro (głównie owoce cytrusowe).

**Departament Współpracy
Międzynarodowej MRiRW**
tel. 22 623 24 71

Zdjęcie: archiwum MRiRW

Europa Karpat

– *Aby środowisko naturalne było czyste, a krajobraz piękny, musimy postawić na rolnictwo zrównoważone, a temu modelowi rozwojowemu mogą sprostać tylko gospodarstwa rodzinne, dbające nie tylko o długoterminowe cele, dzięki którym produktywność rolniczej przestrzeni się nie zmniejszy, ale również troszczące się o wiejskie tradycje i kulturę oraz respektowanie tzw. chłopskiej etyki* – podkreślał minister rolnictwa i rozwoju wsi Grzegorz Puda podczas panelu „Zielony Ład w rolnictwie szansą dla rodzinnych gospodarstw rolnych”.

Panel był częścią Międzynarodowej Konferencji Europa Karpat zorganizowanej w drugiej połowie czerwca br. przez Sejm Rzeczypospolitej Polskiej. Wydarzenie odbywało się w formule hybrydowej.

■ Rolnictwo częścią ekosystemu

W swoim wystąpieniu minister Grzegorz Puda zwrócił uwagę, że małe rodzinne gospodarstwa stanowią większość światowych gospodarstw rolnych. Natomiast ogłoszony w 2014 r. w Rzymie raport Organizacji ONZ ds. Wyżywienia i Rolnictwa wskazuje, że rodzinne gospodarstwa rolnicze dostarczają ponad 80 proc. żywności produkowanej na świecie, wykorzystując ok. 75 proc. gruntów. Według wyników badań, ogłoszonych

w „Natura Zrównoważony Rozwój”, małe rodzinne gospodarstwa nadal realizują model zrównoważonego rolnictwa.

– *A właśnie na tym modelu nam zależy* – powiedział polski minister dodając, że to właśnie na terenach rolniczych produkowana jest żywność i surowce do jej produkcji. Zwrócił przy tym uwagę, że na skażonych terenach nie jest możliwe wyprodukowanie żywności spełniającej nie tylko najwyższe, ale nawet podstawowe standardy żywności bezpiecznej dla naszego zdrowia.

– *Rolnictwo stanowi część ekosystemu. Przestrzeń produkcyjna w rolnictwie funkcjonuje jako ekosystem, a natura stanowi wartość dodaną wartości czynników produkcji* – stwierdził minister Grzegorz Puda.

– *Rolnicy, aby zapewnić następcom godne życie, przykładają szczególną wagę do jakości rolniczej przestrzeni produkcyjnej, jako miejsca produkcji i przyjaznego miejsca do życia swoich dzieci* – dodał szef polskiego resortu rolnictwa.

Minister Grzegorz Puda zwrócił również uwagę, że specjalizacja produkcji rolniczej oznacza ograniczenie znaczenia płodozmianu jako czynnika produkcyjnego lub nawet wyeliminowania go całkowicie. Ogranicza, a nawet uniemożliwia użycie nawozów naturalnych, zastępując je chemicznymi. Koncentracja upraw i koncentracja chowu prowadzi do koncentracji patogenów, szkodników i chwastów, których zwalczanie wymaga intensywnego stosowania pestycydów i zanieczyszcza środowisko

oraz wywołuje erozję. To z kolei powoduje zanik bioróżnorodności.

– *Gospodarstwa rodzinne, w przeciwieństwie do wyspecjalizowanych przemysłowych, znacznie łatwiej mogą dostosować produkcję do potrzeb rynku. To podstawowe atuty polskiego rolnictwa... Mamy w Polsce w dalszym ciągu ok. 18 milionów hektarów gruntów klasyfikowanych jako rolne. Wykorzystanie tej przestrzeni pozwala na produkcję bez niszczących naturalne środowisko działań. To nasz obowiązek wobec przyszłych pokoleń Polaków* – podkreślił minister Grzegorz Puda.

Minister przypomniał również, że w porównaniu do większości krajów, zwłaszcza tzw. starej Unii przeważająca część gruntów rolnych to obszary czyste, ekologiczne i szczególnie cenne dla produkcji zdrowej żywności, która w UE już objęta jest ochroną i wsparciem.

■ To musi być sprawiedliwy system

– *Będziemy uwzględniać różny poziom emisji gazów cieplarnianych w poszczególnych krajach. To musi być sprawiedliwy system* – zapewnił uczestniczący w konferencji komisarz Unii Europejskiej Janusz Wojciechowski.

Zwracając uwagę na dwie podstawowe strategie Zielonego Ładu

w odniesieniu do rolnictwa: „Od pola do stołu” i „Bioróżnorodność”, unijny komisarz podkreślił rolę rodzinnych gospodarstw rolnych. – *Bezpieczeństwo żywnościowe budują małe i średnie gospodarstwa rolne, a nie wielkie fermy* – stwierdził komisarz Wojciechowski.

rolnych, budowanie krótkich łańcuchów dostaw i odbudowanie rynków lokalnych.

Zgodził się również z poglądem przedstawionym przez ministra Grzegorza Pudę, że środki pochodzące z funduszy rolnych muszą trafiać do rolników. Natomiast na

Rodzinne gospodarstwa rolnicze dostarczają ponad 80 proc. żywności produkowanej na świecie, wykorzystując ok. 75 proc. gruntów

Dlatego według niego rolniczy Zielony Ład, polegający na podejściu do rolnictwa w taki sposób, aby rozwijało się ono w sposób zrównoważony, stanowi dla krajów Europy Środkowo-Wschodniej ogromną szansę.

Komisarz uznał za kluczowe w realizacji Zielonego Ładu wsparcie małych i średnich gospodarstw

rozwój obszarów wiejskich, poprawę jakości życia i infrastrukturę techniczną z innych funduszy, m.in. z funduszu spójności.

**Departament Informacji
i Komunikacji MRiRW
22 623 18 38**

Zdjęcia: Man As Thep.Stock.adobe.com,
Valentin Valkov.Stock.adobe.com

Dla bezpieczeństwa konsumentów

STOP przekroczeniom najwyższych dopuszczalnych poziomów pozostałości środków ochrony roślin w żywności

Ochrona roślin jest istotnym elementem produkcji roślinnej. Niestety, chemiczna ochrona roślin niesie ze sobą ryzyko dla bezpieczeństwa człowieka oraz dla środowiska. Ryzyko to wiąże się przede wszystkim z niewłaściwym, niezgodnym z etykietą, stosowaniem środków ochrony roślin. Dotyczy to zarówno zabiegów ochronnych przed szkodnikami i sprawcami chorób roślin, ale też, o czym trzeba pamiętać – desykcji.

Troska o zdrowie konsumentów wymaga, by plody rolne były

bezwzględnie wolne od przekroczeń najwyższych dopuszczalnych pozostałości środków ochrony roślin. Dążenie do całkowitego wyeliminowania pozostałości środków ochrony roślin jest warunkiem utrzymania bezpieczeństwa konsumentów, wysokiej pozycji polskiej żywności na wspólnym rynku Unii Europejskiej oraz skutecznej ekspansji na rynki państw trzecich. Wszelkie przypadki niezgodności podważają bowiem zaufanie konsumenta, które jest niezwykle trudne do odbudowania.

Informacje o nieprawidłowościach, niestety, się pojawiają, jak podnoszona przez organizacje pozarządowe obecność glifosatu w żywności, w produkcji której nie jest on dozwolony do stosowania! Podkreślić trzeba, że glifosat nie jest dopuszczony do stosowania w takich uprawach jak gryka i proso, w tym również do desykcji.

Mając na uwadze zapewnienie bezpieczeństwa konsumentów, a także dbałość o utrzymanie pozytywnego wizerunku polskiej żywności, szczególna uwaga służb

kontrolnych skierowana jest na prawidłowe, zgodne z etykietą, stosowanie środków ochrony roślin, w tym preparatów stosowanych w desykcji oraz na bezpieczeństwo żywności.

■ Jeśli jesteś producentem

- Stosuj zasady integrowanej ochrony roślin:
 - ✓ prowadź stałą lustrację plantacji,
 - ✓ prawidłowo identyfikuj agrofagi i uwzględniaj progi ekonomicznej szkodliwości,
 - ✓ wykorzystuj dostępne metody niechemiczne,
 - ✓ ograniczaj stosowanie środków ochrony roślin do niezbędnego minimum,
 - ✓ stosuj wyłącznie legalne środki ochrony roślin, dopuszczone do stosowania w danej uprawie oraz zgodnie z zapisami etykiety (zwracaj uwagę na ograniczone możliwości wykonywania desykcji!),
 - ✓ w pierwszej kolejności wybieraj środki, które nie pozostawiają pozostałości lub o szybkim tempie zanikania substancji czynnej,
 - ✓ przestrzegaj ustalonych dawek, terminów stosowania i okresów karencji,
 - ✓ prowadź ewidencję zabiegów,
 - ✓ pamiętaj – glifosat nie może być stosowany do desykcji gryki i prosa.
- Korzystaj z profesjonalnego, niezależnego doradztwa przy doborze środków ochrony roślin, wykorzystuj metodyki i programy ochrony roślin zamieszczone na Platformie Sygnalizacji Agrofagów.
- Przestrzegaj obowiązku szkolenia i uzyskaj odpowiednie zaświadczenie, aktualne na czas wykonywania zabiegów.
- Wykorzystuj przebadany i skalirowany sprzęt do stosowania środków ochrony roślin.

- Kupuj środki ochrony roślin wyłącznie w zarejestrowanych punktach obrotu i przechowuj dowody ich zakupu.
- Zapobiegaj znoszeniu środków na uprawy sąsiednie; pamiętaj, że sąsiad ma prawo żądać informacji o planowanych zabiegach z użyciem środków ochrony roślin.
- Pamiętaj, że prowadząc uprawę i zbiór płodów rolnych na cele spożywcze – odpowiadasz za bezpieczeństwo żywności, wprowadzanej do obrotu.
- Zapewnij identyfikowalność każdej partii żywności (traceability) – ułatwi to ewentualny proces wycofywania tylko tych produktów, które nie spełniają wymagań.

■ Jeśli jesteś dystrybutorem

- Kupuj płody rolne od wiarygodnych dostawców.
- Pamiętaj, że w ramach systemów kontroli wewnętrznej możesz podejmować różne działania, np. kontrolować dostawców, zlecać wykonanie badań na obecność pozostałości środków ochrony roślin w żywności kwalifikowanym próbobiorcom i akredytowanym laboratoriom. Kupując towar możesz również żądać od dostawcy dostarczenia wyników takich badań. Ewentualne niezgodności zgłaszaj Państwowej Inspekcji Sanitarnej.
- Zapewnij identyfikowalność każdej partii żywności (traceability). Ułatwi to ewentualny proces wycofywania tylko tych produktów, które nie spełniają wymagań.
- Żywność, która nie spełnia wymagań prawa żywnościowego, nie powinna znajdować się w obrocie. O stwierdzeniu niezgodności oraz o podjętych działaniach przez przedsiębiorcę (tj. wycofanie, wstrzymanie obrotu etc.) należy poinformować terenowe organy Państwowej Inspekcji Sanitarnej.

■ Rolniku uwaga!

Jeśli twoje produkty nie spełniają norm dotyczących pozostałości środków ochrony roślin – nie mogą być wprowadzane do obrotu ani jako żywność, ani jako pasza dla zwierząt, z których pozyskuje się mięso i inne produkty żywnościowe.

Ponadto, podmioty odpowiedzialne za naruszenie przepisów podlegają sankcjom karnym i administracyjnym:

- Zgodnie z przepisami ustawy o środkach ochrony roślin, niezgodnie z zawartymi w etykiecie wymaganiami, zagrożone jest karą grzywny.
- Konsekwencją naruszenia norm i wymogów wzajemnej zgodności, w tym wymogów dotyczących właściwego stosowania środków ochrony roślin, jest zmniejszenie płatności bezpośrednich a także niektórych innych płatności w ramach PROW 2014–2020, tj. płatności:
 - ✓ dla obszarów z ograniczeniami naturalnymi lub innymi szczególnymi ograniczeniami (ONW),
 - ✓ rolno-środowiskowo-klimatycznych,
 - ✓ ekologicznych,
 - ✓ na zalesianie gruntów rolnych,
 - ✓ dobrostanowej.

W przypadku, gdy rolnik celowo dopuści się stwierdzonej niezgodności, obniżenie płatności może wynieść od 15% do 100% całkowitej kwoty.

Właściwe i bezpieczne stosowanie środków ochrony roślin leży we wspólnym interesie rolników, producentów i konsumentów.

Departament Systemów Jakości
MRiRW
tel. 22 623 16 32

Zdjęcie: Fotolia

Rolniczy handel detaliczny

To warto wiedzieć

Rolniczy handel detaliczny (RHD) to jedna z form handlu detalicznego, dla której w polskim porządku prawnym przyjęto odrębne uregulowania w zakresie nadzoru organów urzędowej kontroli żywności oraz wprowadzono określone preferencje podatkowe. W ramach takiego handlu możliwe jest m.in. przetwórstwo i zbywanie wytworzonej żywności konsumentom końcowym, a także od 1 stycznia 2019 r., na rzecz zakładów prowadzących handel detaliczny z przeznaczeniem dla konsumenta finalnego, zlokalizowanych na ograniczonym obszarze.

■ Rejestracja RHD

Gospodarstwa rodzinne mogą rozpocząć działalność w ramach rolniczego handlu po uprzedniej rejestracji (bez obowiązkowego zatwierdzenia) u powiatowego lekarza weterynarii (produkty pochodzenia zwierzęcego lub żywność zawierająca jednocześnie środki spożywcze pochodzenia niezwierzęcego i produkty pochodzenia zwierzęcego, tj. żywność złożona). W tym celu na 30 dni przed dniem rozpoczęcia planowanej działalności należy złożyć stosowny wniosek do właściwego ze względu na siedzibę zakładu lub miejsce prowadzenia działalności powiatowego lekarza weterynarii (dane teleadresowe powiatowych lekarzy weterynarii dostępne na stronie internetowej Głównego Inspektoratu Weterynarii).

■ Warunki prowadzenia RHD

Żywność musi pochodzić w całości lub części z własnej uprawy, hodowli lub chowu.

Sprzedaż odbywa się z zachowaniem limitów wskazanych w rozporządzeniu Ministra Rolnictwa i Rozwoju Wsi z 16 grudnia 2016 r. w sprawie maksymalnej ilości żyw-

• Produkcja i zbywanie żywności nie może stanowić zagrożenia dla bezpieczeństwa żywności i wpływać niekorzystnie na zdrowie publiczne.

Żywność sprzedawana w ramach RHD musi pochodzić w całości lub części z własnej uprawy, hodowli lub chowu

ności zbywanej w ramach rolniczego handlu detalicznego oraz zakresu i sposobu jej dokumentowania (oraz limitu przychodów z takiej sprzedaży do kwoty 40 tys. zł, o ile producent chce korzystać z preferencji podatkowych).

Produkcja i zbywanie żywności w ramach rolniczego handlu detalicznego nie mogą być, co do zasady, dokonywane z udziałem pośrednika. Wyjątek stanowi tutaj możliwość udziału pośrednika w zbywaniu żywności pochodzącej z RHD podczas wystaw, festynów, targów lub kiermaszy, organizowanych w celu promocji żywności.

■ Wymagania RHD

Podstawowe wymagania dla rolniczego handlu detalicznego z zakresu bezpieczeństwa żywności są następujące:

• Należy przestrzegać wymagań określonych w:

- ✓ rozporządzeniu Parlamentu Europejskiego i Rady nr 178/2002 z 28 stycznia 2002 r. ustanawiającego ogólne zasady i wymagania prawa żywnościowego, powołującego Europejski Urząd ds. Bezpieczeństwa Żywności oraz ustanawiającego procedury w zakresie bezpieczeństwa żywności;
- ✓ rozporządzeniu Parlamentu Europejskiego i Rady nr 852/2004 z 29 kwietnia 2004 r. w sprawie higieny środków spożywczych oraz w przepisach wydanych w trybie tego rozporządzenia;
- ✓ ustawie z 25 sierpnia 2006 r. o bezpieczeństwie żywności i żywienia;

- ✓ ustawie z 16 grudnia 2005 r. o produktach pochodzenia zwierzęcego.
- Należy przestrzegać obowiązku dokumentowania ilości zbywanej żywności.
- W przypadku zbywania żywności konsumentowi finalnemu przez podmiot prowadzący RHD istnieje nakaz oznakowania miejsca sprzedaży.
- Obowiązuje zakaz wykorzystywania do produkcji mięsa zwierząt kopytnych pozyskanego z uboju dokonanego poza rzeźnią zatwierdzoną przez powiatowego lekarza weterynarii (np. z uboju w celu produkcji mięsa na użytek własny).
- Nie ma konieczności sporządzenia projektu technologicznego przez podmioty zamierzające prowadzić działalność w zakresie rolniczego handlu detalicznego

produktami pochodzenia zwierzęcego lub żywnością złożoną.

■ Oznakowanie żywności

Żywność sprzedawana w ramach rolniczego handlu detalicznego musi spełniać wymagania w zakresie oznakowania, stosownie do przepisów określonych w:

- rozporządzeniu Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) nr 1169/2011 z 25 października 2011 r. w sprawie przekazywania konsumentom informacji na temat żywności, zmiany rozporządzeń Parlamentu Europejskiego i Rady (WE) nr 1924/2006 i (WE) nr 1925/2006 oraz uchylecia dyrektywy Komisji 87/250/EWG, dyrektywy Rady 90/496/EWG, dyrektywy Komisji 1999/10/WE, dyrektywy 2000/13/WE Parlamentu Europejskiego i Rady, dyrektyw Komisji 2002/67/WE i 2008/5/WE

oraz rozporządzenia Komisji (WE) nr 608/2004;

- rozporządzeniu Ministra Rolnictwa i Rozwoju Wsi z 23 grudnia 2014 r. w sprawie znakowania poszczególnych rodzajów środków spożywczych;
- rozporządzeniu Ministra Rolnictwa i Rozwoju Wsi z 13 kwietnia 2004 r. w sprawie szczegółowego zakresu i sposobu znakowania niektórych grup i rodzajów artykułów rolno-spożywczych kodem identyfikacyjnym partii produkcyjnej.

Wszelkie informacje na temat RHD dostępne są na stronach internetowych Ministerstwa Rolnictwa i Rozwoju Wsi oraz Głównego Inspektoratu Weterynarii.

Główny Inspektorat Weterynarii

22 623 17 17

Zdjęcie: Fotolia

Rolnictwo ekologiczne w Polsce w 2020 roku

Rok 2020 był pierwszym od lat, w którym ogólna liczba producentów ekologicznych w Polsce uległa zwiększeniu.

Według stanu na 31 grudnia 2020 r. działalność w zakresie rolnictwa ekologicznego prowadziło 20 274 producentów, o 130 więcej niż w 2019 r. Wciąż zdecydowanie najliczniejszą grupę spośród wszystkich producentów ekologicznych stanowili producenci rolni. W 2020 r. działalność w tym zakresie prowadziło w Polsce 18 575 producentów, jednak było ich o 62 mniej niż w 2019 r. Nieznaczny wzrost ogólnej liczby

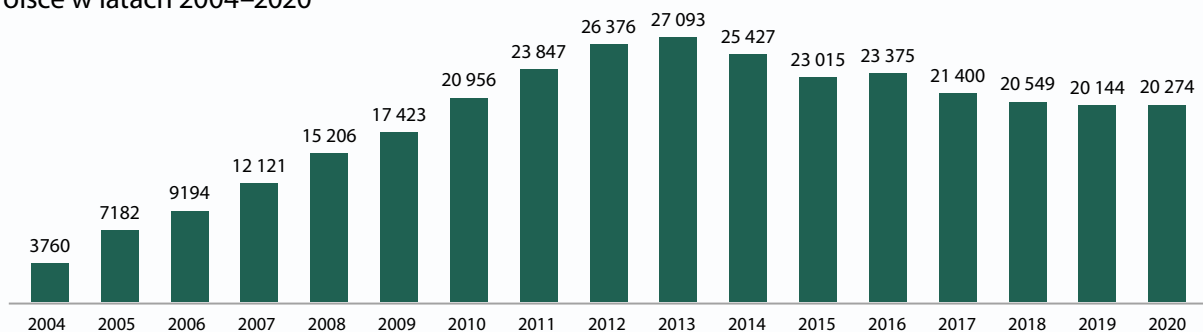
producentów ekologicznych był spowodowany wzrostem liczby producentów ekologicznych prowadzących działalność w pozostałych kategoriach (m.in. przygotowania, wprowadzania na rynek produktów ekologicznych, importu

produktów ekologicznych z krajów trzecich). Kolejny raz, nieustannie od 2012 r., przybywa producentów ekologicznych prowadzących działalność w zakresie przygotowania¹. W 2020 r. było ich 1104, to o 8% więcej niż na koniec 2019 r.

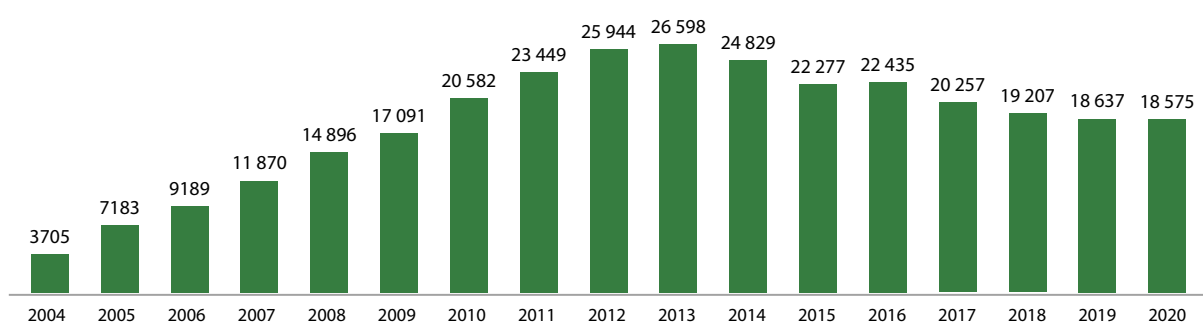
¹ Zgodnie z definicją zawartą w rozporządzeniu Rady (WE) nr 834/2007, przygotowanie oznacza czynności konserwowania lub przetwarzania produktów rolnictwa ekologicznego włącznie z ubojem i rozbiorem produktów pochodzenia zwierzęcego, a także pakowanie, znakowanie lub wprowadzanie zmian w oznakowaniu odnoszącym się do ekologicznej metody produkcji.

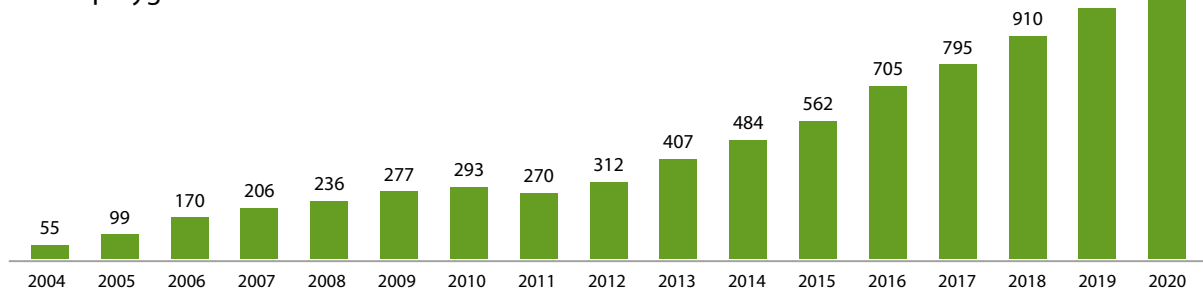
Liczba producentów ekologicznych w Polsce w latach 2004–2020

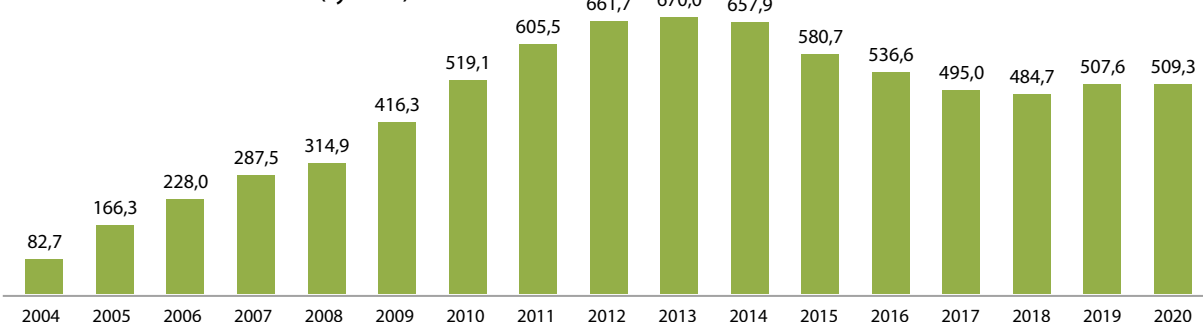
Liczba ekologicznych producentów rolnych w Polsce w latach 2004–2020

Liczba producentów ekologicznych prowadzących działalność w zakresie przygotowania w Polsce w latach 2004–2020

Powierzchnia ekologicznych użytków rolnych w Polsce w latach 2004–2020 (tys. ha)

Źródło: GIJHARS na podstawie wykazów, o których mowa w art. 17 ust. 1 pkt 2 ustawy o rolnictwie ekologicznym

Liczba producentów ekologicznych (w tym liczba gospodarstw i producentów prowadzących działalność w zakresie przygotowania) w Polsce w podziale na województwa, według stanu na 31 grudnia 2019 r. oraz 31 grudnia 2020 r.

Województwo	Liczba producentów ekologicznych			W tym:					
	2019 r.	2020 r.	zmiana [%]	ekologiczni producenci rolni			podmioty zajmujące się przygotowaniem		
				2019 r.	2020 r.	zmiana [%]	2019 r.	2020 r.	zmiana [%]
dolnośląskie	757	761	0,5	690	688	-0,3	46	44	-4,3
kujawsko-pomorskie	442	451	2,0	387	385	-0,5	41	45	9,8
lubelskie	2 067	2054	-0,6	1 951	1907	-2,3	87	102	17,2
lubuskie	884	958	8,4	860	926	7,7	19	26	36,8
łódzkie	606	622	2,6	509	519	2,0	66	70	6,1
małopolskie	853	810	-5,0	721	664	-7,9	89	95	6,7
mazowieckie	2 676	2 661	-0,6	2 241	2179	-2,8	251	269	7,2
opolskie	75	76	1,3	63	62	-1,6	6	9	50,0
podkarpackie	1 093	1 033	-5,5	1 040	969	-6,8	47	48	2,1
podlaskie	2 902	2 953	1,8	2 864	2 906	1,5	27	34	25,9
pomorskie	595	607	2,0	525	521	-0,8	46	54	17,4
śląskie	205	203	-1,0	129	121	-6,2	46	49	6,5
świętokrzyskie	682	635	-6,9	637	590	-7,4	33	37	12,1
warmińsko-mazurskie	3 265	3 270	0,2	3 239	3 241	0,1	25	28	12,0
wielkopolskie	932	971	4,3	727	748	2,9	140	139	-0,7
zachodniopomorskie	2 110	2 209	4,7	2 054	2 149	4,6	53	55	3,8
POLSKA	20 144	20 274	0,7	18 637	18 575	-0,3	1 022	1 104	8,0

Źródło: GIJHARS na podstawie wykazów, o których mowa w art. 17 ust. 1 pkt 2 ustawy o rolnictwie ekologicznym

W 2020 r. najwięcej producentów ekologicznych prowadziło działalność w województwach: warmińsko-mazurskim (3270), podlaskim (2953) i mazowieckim (2661). Liczba producentów z tych trzech województw stanowiła 43,8% ogólnej liczby producentów ekologicznych w Polsce. Najwięcej gospodarstw ekologicznych znajdowało

się również w województwach: warmińsko-mazurskim (3241), podlaskim (2906) i mazowieckim (2179).

Ponad połowa wszystkich producentów zajmujących się przygotowaniem prowadziła działalność na terenie województw: mazowieckiego (269), wielkopolskiego (139), lubelskiego (102) i małopolskiego (95).

W 2020 r. o 0,33% zwiększeniu uległa ogólna powierzchnia ekologicznych użytków rolnych w Polsce, z 507,6 tys. ha do 509,3 tys. ha.

Główny Inspektorat
Jakości Handlowej
Artykułów Rolno-Spożywczych
tel. 22 623 29 00

Zdjęcie: Andrej Jalanskij, Stock.adobe.com

Gospodarstwa opiekuńcze w Polsce coraz bliżej

Na bazie gospodarstw rolnych może powstać w Polsce sieć przyjaznych miejsc, w których wsparcie znajdą osoby starsze, doświadczające chorób, niepełnosprawności i samotne. Konsorcjum w składzie MRiRW, Centrum Doradztwa Rolniczego w Brwinowie o. Kraków, Uniwersytet Jagielloński i Uniwersytet Rolniczy w Krakowie, wypracowało już model gospodarstwa opiekuńczego i strategię jego wdrażania. Obecnie przygotowuje go do zastosowania w praktyce w Polsce.

GROWID

Projekt pod nazwą „Gospodarstwa opiekuńcze w rozwoju obszarów wiejskich wobec wyzwań demograficznych” (GROWID) wspomniane konsorcjum realizuje od 1 stycznia 2019 r., w ramach pierwszego kon-

przygotowanie jego wdrożenia w życie.

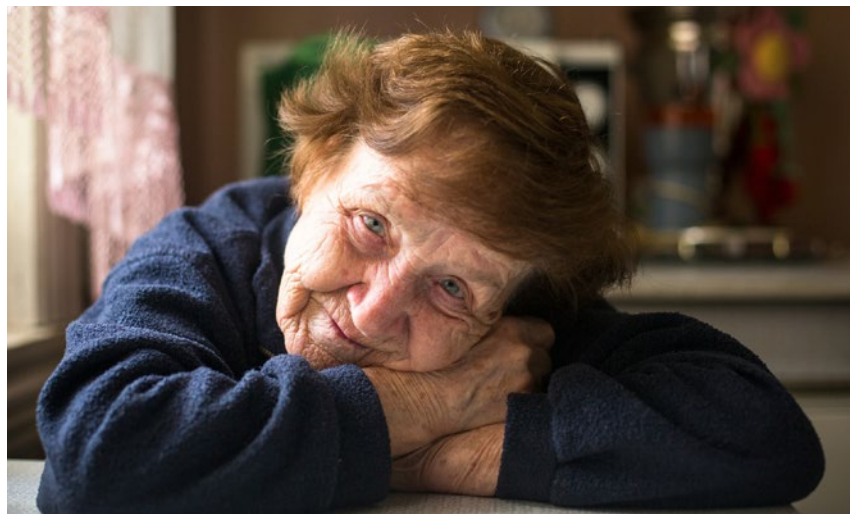
Czym mają być gospodarstwa opiekuńcze? Mają to być gospodarstwa pełniące funkcje społeczne – opieki nad wymagającymi codziennego wsparcia. To innowacyjne w Polsce rozwiązanie jest coraz powszechniej stosowane w wielu krajach europejskich.

wykonywania lekkich i przyjemnych prac oraz przede wszystkim nawiązywanie relacji z innymi ludźmi. Na bazie gospodarstw rolnych może powstać w Polsce sieć przyjaznych miejsc, w których wsparcie znajdą osoby starsze, doświadczające chorób, niepełnosprawności i samotne. Stworzenie sieci gospodarstw pełniących funkcje opiekuńcze pozwoli na sprostanie wyzwaniom przed jakimi stoi polska wieś, które związane są ze starzeniem się społeczeństwa, koniecznością podnoszenia jakości życia mieszkańców obszarów wiejskich oraz poszukiwaniem dodatkowych źródeł dochodów dla właścicieli gospodarstw rolnych.

Zakończono już fazę badawczą projektu i weszliśmy w kolejną – przygotowanie do zastosowania wyników. Mamy wypracowany model gospodarstwa opiekuńczego i strategię jego wdrażania. Celem tej fazy jest przygotowanie do zastosowania w praktyce usług społeczno-opiekuńczych oraz opracowanie projektu nowych regulacji prawnych i budowanie poparcia społecznego dla proponowanych rozwiązań, w tym prowadzenia działań informacyjno-promocyjnych. Zachęcamy do zapoznania się z wynikami badań na stronie projektu www.growid.pl.

**Departament Oświaty
i Polityki Społecznej MRiRW**
tel. 22 623 15 75

Zdjęcie: Fotolia

Na bazie gospodarstw rolnych może powstać w Polsce sieć przyjaznych miejsc, w których wsparcie znajdą osoby starsze, doświadczające chorób, niepełnosprawności i samotne

kursu na projekty otwarte w ramach strategicznego programu badań naukowych i prac rozwojowych „Społeczny i gospodarczy rozwój Polski w warunkach globalizujących się rynków” GOSPOSTRATEG. Jest on finansowany przez Narodowe Centrum Badań i Rozwoju.

Głównym celem projektu jest opracowanie modelu (wzorca) gospodarstwa opiekuńczego oraz

Jego twórcy chcą wykorzystać wyjątkowość miejsc, jakimi są wieś i gospodarstwa rolne, do tworzenia usług dla osób wymagających wsparcia. Rolnicy, udostępniając swoje siedliska osobom z zewnątrz, mają wiele do zaoferowania: możliwość przebywania blisko natury i doświadczania przyrody zmieniającej się wraz z rytmem pór roku, kontakt ze zwierzętami, możliwość

Krajowe Dni Pola w Minikowie

Ważne rolnicze wydarzenie o znaczeniu krajowym i europejskim

Blisko 15 tys. osób odwiedziło Minikowo przez dwa dni trwania głównego wydarzenia związanego z Krajowymi Dniami Pola w Minikowie. Natomiast na cykl 4. Konferencji on-line, poprzedzający główną imprezę, zarejestrowało się blisko 1500 osób.

Pod hasłem *Europejski Zielony Ład na pol@ch w Polsce* w całym kraju odbywały się imprezy towarzyszące Krajowym Dniom Pola Mi-

Ośrodek Doradztwa Rolniczego w Minikowie i Uniwersytet Technologiczno-Przyrodniczy im. Jana i Jędrzeja Śniadeckich w Bydgoszczy, przy współpracy z Polską Izbą Nasienną i Centralnym Ośrodkiem Badania Odmian Roślin Uprawnych (COBORU) – Stacją Doświadczalną Oceny Odmian w Chrzęstowie. Patronat honorowy nad wydarzeniem objęli Minister Rolnictwa i Rozwoju Wsi, Wojewoda Kujawsko-Pomor-

rozwiązań technologicznych i organizacyjnych w zakresie szeroko rozumianej produkcji roślinnej, uprawy gleby, ze szczególnym wyczuleniem na ochronę środowiska.

Oficjalnego otwarcia Krajowych Dni Pola w formule on-line dokonał Janusz Wojciechowski, komisarz Unii Europejskiej ds. Rolnictwa i Rozwoju Obszarów Wiejskich, który z uwagi na trwające negocjacje dotyczące wspólnej polityki rolnej nie mógł uczestniczyć osobiście w wydarzeniu. Komisarz przekazał podziękowania za organizację tej wspaniałej imprezy, która jak stwierdził... *urosla do rangi jednego z najważniejszych wydarzeń rolniczych w Polsce oraz jednego z ważnych wydarzeń rolniczych w Europie...* Komisarz wskazał, że wydarzenie to jest... *świetną okazją spotkań rolników, przemysłu wspierającego rolnictwo, przetwórców, całego systemu żywnościowego w Polsce i spojrzenie na problemy rolnictwa w bardzo kompleksowy sposób.*

W Krajowych Dniach Pola uczestniczyła Anna Gembicka, sekretarz stanu w Ministerstwie Rolnictwa i Rozwoju Wsi, która obecna była w trakcie rozpoczęcia transmisji „na żywo” z wydarzenia. Minister wyraziła nadzieję... *że to, co zobaczą tutaj rolnicy w dużej mierze przeniosą do swoich gospodarstw.* Podczas otwarcia głos zabierali również Krzysztof Jurgiel, dwukrotny minister rolnictwa i rozwoju wsi, obecnie poseł do Parlamentu Europejskiego, Wiktor Szmulewicz, prezes Krajowej Rady Izb Rolniczych.

W dalszej części wręczono wyróżnienia i podziękowania w ramach Krajowych Dni Pola. Uhonorowano firmy nasienne oraz firmy zaopatrujące rolnictwo w środki do produkcji.

Oficjalnego otwarcia Krajowych Dni Pola Minikowo 2021 i Międzynarodowych Targów Rolno-Przemysłowych AGRO-TECH dokonali (od lewej): prof. Marek Adamski, rektor UTP w Bydgoszczy i dr Ryszard Zarudzki, dyrektor KPODR w Minikowie

nikowo 2021 organizowane przez wojewódzkie ośrodki doradztwa rolniczego oraz instytuty.

W dniach 19–20 czerwca w Kujawsko-Pomorskim Ośrodku Doradztwa Rolniczego w Minikowie po raz drugi odbyły się centralne obchody Krajowych Dni Pola Minikowo 2021. Wydarzenie to pretenduje do tego, aby być najważniejszym krajowym „świętem pola”. Współorganizatorami byli Kujawsko-Pomorski

ski oraz Prezes Krajowej Rady Izb Rolniczych.

Celem Krajowych Dni Pola było zaprezentowanie w jednym miejscu bogatej oferty firm hodowlanych związanych z wprowadzaniem na rynek nowych i propagowanie najlepszych odmian wszystkich gatunków roślin uprawnych. Równie ważnym celem był transfer wiedzy i propagowanie oraz wdrażanie do praktyki innowacyjnych

Wyróżnienia Krajowych Dni Pola Minikowo 2021

Wyróżnienie otrzymał także Instytut Hodowli i Aklimatyzacji Roślin – PIB za prezentację kolekcji Krajowego Centrum Roślinnych Zasobów Genowych i odmian badanych w ramach projektu AGROBANK. Podziękowania otrzymali także Bogumił Szymański, dyrektor Rolniczego Zakładu Doświadczalnego w Minikowie – za wieloletnią współpracę na rzecz organizacji wydarzeń targowych oraz prof. dr hab. Edward S. Gacek, wieloletni dyrektor Centralnego Ośrodka Badania Odmian Roślin Uprawnych w Słupi Wielkiej – za wieloletnią pracę w upowszechnianiu postępu biologicznego odmian roślin uprawnych.

Ostatnim akcentem ceremonii otwarcia było przekazanie roli organizatora kolejnej edycji Krajowych Dni Pola w 2022 r. Wydarzenie organizował będzie Mazowiecki Ośrodek Doradztwa Rolniczego na terenie MODR Oddział Poświętne w Płońsku.

Podczas „Święta pola” rolnicy, którzy chcą być na bieżąco z trendami i nowinkami w produkcji roślinnej na ponad 13 hektarach kolekcji w Minikowie mieli możliwość

obejrzenia ponad 500 odmian roślin uprawnych zarówno tych najważniejszych pod względem gospodarczym gatunków, jak i roślin wzbogacających płodozmian, poprawiających strukturę upraw czy

Sekretarz stanu w MRiRW Anna Gembicka (w środku) z laureatami konkursu „Bezpieczne gospodarstwo rolne”

też roślin niszowych, których znaczenie systematycznie rośnie. Na licznych poletkach prezentowane były praktycznie wszystkie gatunki roślin uprawnych od zbóż rozpoczynając, poprzez liczne kolekcje

roślin bobrowatych, okopowych, mieszanek traw, jak i roślin przemysłowych (konopie włókniste, len), czy energetycznych. Ciekawie prezentowała się kolekcja kilkunastu gatunków roślin zielarskich.

Aby pokazać odwiedzającym pełen potencjał tak wielu odmian, a tym samym postęp hodowlany, czyli efekt wieloletniej pracy firm nasiennych, wszystkim prezentowanym roślinom zapewniono optymalne warunki do wzrostu i rozwoju. Uwzględniając wyniki analizy gleby oraz potrzeby pokarmowe i możliwości plonotwórcze roślin, zaplanowano kompleksowe nawożenie. Przy podejmowaniu decyzji o zastosowaniu ochrony roślin wykorzystano dane z prowadzonego na bieżąco na plantacji monitoringu warunków pogodowych oraz monitoringu agrofagów.

Podczas Krajowych Dni Pola, wspólnie ze współorganizatorem, sponsorami oraz partnerami, zaprezentowano liczne doświadczenia, prezentacje, demonstracje i poka-

zy. Rolnicy mogli zobaczyć ofertę firm dystrybucyjnych, chemicznych i nawozowych na indywidualnie zaprojektowanych poletkach. Porównać efekty uprawy pasowej rzepaku ozimego i pszenicy ozimej

wykonanej maszynami trzech wiodących producentów z uprawą tych gatunków w sposób tradycyjny. Można było także zwiedzać „ogród chorób roślin” prezentujący objawy chorób infekcyjnych i porozmawiać o ich zwalczaniu, zobaczyć kolekcję gatunków roślin zielarskich, roślin miododajnych oraz kolekcję roślin energetycznych.

Na kolekcji roślin prowadzonych w sposób ekologiczny można było porozmawiać o prowadzeniu upraw w tym systemie i procesie konwersji gospodarstwa. Zobaczyć można było także wpływ zmiennych dawek nawożenia azotanowego oraz zastosowania dodatkowego nawadniania na wzrost i rozwój pszenicy ozimej.

Ważny i warty podkreślenia był udział w Krajowych Dniach Pola wszystkich instytutów naukowych nadzorowanych przez Ministra Rolnictwa i Rozwoju Wsi. Prezentowały one swoją ofertę naukowo-badawczą oraz wyniki prowadzonych badań i projektów na rzecz rolnictwa w ujęciu strategii „Od pola do stołu” i „O bioróżnorodności”.

Kolekcje odmian zaprezentowane podczas Krajowych Dni Pola będzie można zwiedzać aż do zbioru poszczególnych roślin, czyli do później jesieni. Wszystkich zainteresowanych zapraszamy do odwiedzenia kolekcji licznych odmian wszystkich gatunków roślin uprawnych na poletkach w Minikowie.

Jednocześnie zachęcamy do obejrzenia relacji z przebiegu wydarzenia. Wszelkie informacje znajdują Państwo na stronie <https://dni-pola.kpodr.pl> <https://www.kpodr.pl> a także na kanale YouTube i Facebooku Kujawsko-Pomorskiego Ośrodka Doradztwa Rolniczego.

■ Konferencje on-line *Europejski Zielony Ład na pol@ch w Polsce*

W okresie poprzedzającym centralną imprezę Krajowe Dni Pola

Rośliny na minikowskich poletkach

w Minikowie, w dniach 14–17 czerwca odbył się cykl czterech konferencji on-line pn. *Europejski Zielony Ład na pol@ch w Polsce*, organizowanych przez Kujawsko-Pomorski Ośrodek Doradztwa Rolniczego w Minikowie, we współpracy z Ministerstwem Rolnictwa i Rozwoju Wsi, Uniwersytetem Technologiczno-Przyrodniczym im. Jana i Jędrzeja Śniadeckich w Bydgoszczy, Centrum Doradztwa Rolniczego w Brwinowie oraz instytutami badawczymi nadzorowanymi przez Ministerstwo Rolnictwa i Rozwoju Wsi. Konferencje obejmowały cztery bloki zagadnień o zróżnicowanej tematyce, wpisującej się w założenia Europejskiego Zielonego Ładu.

Tematyka wykładów pierwszego dnia konferencji obejmowała przegląd krajowych rozwiązań na rzecz innowacji w rolnictwie. Przedstawiciele Grup Operacyjnych EPI-AGRI prezentowali założenia oraz wyniki realizowanych projektów, co sprzyjało wymianie informacji oraz nawiązywaniu współpracy partnerskiej. Warto nadmienić, iż w realizację projektów grup EPI-AGRI zaangażowani są zarówno doradcy rolniczy, przedstawiciele uczelni wyższych, placówek badawczych, przedsiębiorcy, jak również rolnicy.

Najważniejsze rozstrzygnięcia Planu Strategicznego Wspólnej Polityki Rolnej 2023–2027 były

głównym tematem dyskusji poruszanym w drugim dniu konferencji. Reprezentanci Ministerstwa Rolnictwa i Rozwoju Wsi przedstawili stan prac nad planem oraz krajowe rozstrzygnięcia na rzecz Europejskiego Zielonego Ładu i założenia Krajowego Planu Odbudowy (KPO) dla wsi i rolnictwa. Wśród tematów wykładów wyróżnić warto te, związane bezpośrednio z produkcją rolną, jak strategia „Od pola do stołu”, której celem jest stworzenie sprawiedliwego i przyjaznego środowiska systemu żywnościowego, oraz te związane z ochroną środowiska, m.in. strategia „O bioróżnorodności”.

Wśród prelegentów trzeciego dnia konferencji znaleźli się zarówno przedstawiciele instytutów badawczych, uczelni wyższych, jak i otoczenia rolnictwa na rzecz Europejskiego Zielonego Ładu. Zróżnicowaną i rozległą tematykę podzielono na sześć paneli, które obejmowały: Bioróżnorodność w produkcji zwierzęcej, ograniczenie stosowania antybiotyków i poprawa dobrostanu zwierząt; Narodowe zasoby genetyczne roślin, doradztwo odmianowe w ekologii; Ochronę gleby i wód przed środkami ochrony roślin, racjonalne gospodarowanie zasobami wody, sposoby podnoszenia jakości plonów i żyzności gleby;

Biogospodarkę i niskoemisyjność; Zarządzanie ryzykiem w sektorze rolno-spożywczym oraz Cyfryzację rolnictwa – wyzwania. Zwiększeniem trzeciego dnia konferencji była sesja posterowa, podczas której zaprezentowanych zostało 21 posterów.

Czwartego dnia konferencji odbyły się wystąpienia przedstawicieli Uniwersytetu Technologiczno-Przyrodniczego im. Jana i Jędrzeja Śniadeckich w Bydgoszczy, które przedstawiały i podkreślały istotę budowy regionalnych partnerstw. Tematykę podzielono na siedem paneli, które obejmowały: Horyzont EUROPA i projekt BIOEASTsUP; Neutralność klimatyczną i bioróżnorodność; Znaczenie Zielonej Chemii, ograniczenie występowania chwastów, szkodników i chorób; Technologie na rzecz ochrony środowiska; Racjonalne gospodarowanie zasobami wodnymi; Cyfryzację w rolnictwie oraz Ochronę zdrowia zwierząt.

Warto nadmienić, iż konferencje cieszyły się dużą popularnością, o czym świadczy ponad 1500 zgłoszeń uczestnictwa. Wśród uczestników wyróżnić można zarówno rolników, jak i przedstawicieli jednostek naukowych, przedsiębiorstw, doradców rolniczych, uczniów oraz studentów, co podkreśla że założenia Europejskiego Zielonego Ładu łączą w sobie aspekty, dotyczące wielu różnych podmiotów. Transmisje z poszczególnych dni konferencji obejrzeć można na stronie internetowej <https://konferencjekdp2021.pl> oraz na kanale Youtube KPODR Minikowo.

■ Imprezy towarzyszące

Pod hasłem *Europejski Zielony Ład na pol@ch w Polsce* w całym kraju odbywały się imprezy towarzyszące Krajowym Dniom Pola Minikowo 2021. Były to zarówno konferencje tematyczne, warsztaty polowe, jak i regionalne dni pola często

Kolekcja roślin zielarskich

połączone z targami rolniczymi oraz wystawami zwierząt.

Wydarzenia związane z KDP 2021 organizowane w całej Polsce mają udostępnić rolnikom nowoczesną wiedzę i innowacje w rolnictwie w kontekście Europejskiego Zielonego Ładu. Nie zawsze wszyscy będą mogli dojechać do Minikowa, ale mogą dotrzeć do swoich pobliskich ośrodków. Odsyłacze (linki) prowadzące do informacji dotyczących imprez towarzyszących są dostępne cały czas na stronie internetowej KPODR, w zakładce Imprezy towarzyszące znajdującej się w menu <https://dnipola.kpodr.pl>.

Ważnymi imprezami towarzyszącymi są: Europejski Dzień Rzepaku – EURORZEPAK 2021 organizowany w Minikowie oraz jubileuszowe XXV Kujawsko-Pomorskie Dni Pola organizowane w Grubnie koło Chełmna, w województwie kujawsko-pomorskim, Dzień Pola „Innowacje w ochronie roślin wynikające ze strategii KE”, wydarzenie organizowane przez Instytut Ochrony Roślin – Państwowy Instytut Badawczy w Polowej Stacji Doświadczalnej w Winnej Górze czy też XXI Mazowieckie Dni Rolnictwa.

Wszystkim zainteresowanym osobom polecamy częste odwiedzanie pól w wersji zdalnej. Relacje z pól są dostępne na kanale YouTube. Można tam znaleźć fachowe porady naszych ekspertów oraz partnerów dotyczące agrotechniki, ochrony czy też nawożenia poszczególnych gatunków roślin <https://www.youtube.com/channel/UCC9bUzFo5haRN2ni9JaLz5g>

Postęp prac przygotowawczych można śledzić w mediach społecznościowych i na stronie internetowej <https://dnipola.kpodr.pl>. Można tam znaleźć plan kolekcji Krajowych Dni Pola 2021 umożliwiający podgląd informacji o wszystkich prezentowanych odmianach, demonstracjach i doświadczeniach, programach ochrony i nawożenia. Dodatkowo przy odmianach, które poddawane były Porejstrowemu Doświadczalnictwu Odmianowemu (PDO), prezentowane są wyniki tych doświadczeń. Skorzystanie z tego planu ułatwia zwiedzanie poletek, gdyż pozwala na szybkie odnalezienie interesującej kolekcji i odmiany.

KPODR w Minikowie

52 386 72 34, 52 374 94 65

Zdjęcia: archiwum KPODR Minikowo

ASF – pytania i odpowiedzi

■ ASF – co to za choroba?

Afrykański pomór świń (*African Swine Fever* – ASF) to szybko szerząca się, zakaźna choroba wirusowa, na którą podatne są świny domowe oraz dziki. W przypadku wystąpienia ASF w stadzie dochodzi do dużych spadków w produkcji. Zakażenie przebiega powoli lub szybko w zależności od formy choroby i obejmuje znaczny odsetek zwierząt w stadzie, przy czym śmiertelność zwierząt sięga nawet 100%.

Zgodnie z OIE (Światowa Organizacja Zdrowia Zwierząt) przyjmuje się, że okres inkubacji choroby wynosi 15 dni (okres inkubacji w środowisku naturalnym: 4–19 dni, w przypadku choroby o ostrym przebiegu: 3–4 dni).

Wirus jest wyjątkowo odporny na działanie niskich temperatur i zachowuje właściwości zakaźne we krwi, kale, tkankach (zwłaszcza surowych, niedogotowanych produktów z mięsa wieprzowego lub dzików) przez okres nawet 3–6 miesięcy, a w kościach do 12 miesięcy.

■ Czy wirus ASF jest groźny dla człowieka?

Ludzie nie są wrażliwi na zakażenie wirusem ASF, w związku z czym choroba ta nie stwarza zagrożenia dla ich zdrowia lub życia.

■ Czy afrykański pomór świń zagraża zwierzętom innym niż świnię, dziki i świniodziki?

Nie. Wszystkie inne gatunki zwierząt nie są wrażliwe na zakażenie wirusem ASF.

■ Jakie są najczęstsze drogi zakażenia?

Najczęstszym sposobem zakażenia zwierząt jest bezpośredni lub pośredni kontakt ze zwierzętami

zakażonymi. Rozprzestrzenianie się wirusa jest stosunkowo łatwe za pośrednictwem osób i pojazdów odwiedzających gospodarstwo, skażonego sprzętu i narzędzi, zwierząt mających swobodny dostęp do gospodarstwa (gryzonie, koty, psy), jak również przez skażoną paszę, wodę oraz skarmianie zwierząt odpadami kuchennymi (zlewkami) zawierającymi nieprzetworzone mięso zakażonych świń lub dzików.

■ Kiedy i w jakich okolicznościach stwierdzono ASF w Polsce?

Afrykański pomór świń został stwierdzony w Polsce po raz pierwszy w historii w lutym 2014 r. (powiat sokólski, województwo podlaskie) – pierwsze przypadki ASF stwierdzono u dzików. Do sierpnia 2016 r. stwierdzono w sumie 111 przypadków ASF u dzików – wszystkie dziki, u których stwierdzono ASF zostały znalezione padłe lub zostały odstrzelone w województwie podlaskim w odległości nie przekraczającej ok. 30 km od granicy polsko-białoruskiej.

Ponadto stwierdzono 18 ognisk ASF u świń – 14 w województwie podlaskim, 3 w województwie lubelskim i 1 w województwie mazowieckim.

■ Jakie są skutki wystąpienia ASF dla Polski?

Wystąpienie ASF skutkuje przede wszystkim narażeniem kraju na olbrzymie straty finansowe związane w pierwszej kolejności z kosztami związanymi ze zwalczaniem choroby w gospodarstwach, w których zostanie stwierdzona (wiązącymi się m.in. z uśmierceniem zwierząt z zapowietrzonego stada i utylizacją ich zwłok, koniecznością przeprowadzenia oczyszczania

i dezynfekcji oraz badań laboratoryjnych), kosztami wypłaconych odszkodowań, jak również z drastycznym ograniczeniem możliwości sprzedaży i wywozu świń lub wieprzowiny zarówno w kraju, jak i poza jego granice.

■ Co zrobić, by uniknąć wirusa ASF?

Bardzo ważną rolę w szybkim wykryciu i ostatecznie zwalczaniu ognisk ASF odgrywa szybka reakcja hodowców i lekarzy weterynarii opiekujących się stadem świń na pojawienie się objawów klinicznych (lub padnięć świń) oraz szybkie podjęcie przez służby weterynaryjne działań mających na celu potwierdzenie lub wykluczenie choroby. Świny zakażone wirusem afrykańskiego pomoru świń często wykazują objawy chorobowe podobne do objawów innych chorób (gorączka, wybroczyny, apatia, poronienia, w stadzie mogą wystąpić padnięcia bez innych wyraźnych objawów) – dlatego w przypadku najmniejszego podejrzenia (lub nawet domniemania możliwości wystąpienia ASF w stadzie, przede wszystkim na obszarach, na których choroba występuje lub w sąsiedztwie tych obszarów) należy zgłosić podejrzenie ASF do właściwego powiatowego lekarza weterynarii celem umożliwienia pobrania próbek w kierunku wykluczenia ASF.

■ Jakie działania podejmuje się przy stwierdzeniu ASF u świń?

Wystąpienie afrykańskiego pomoru świń u świń w gospodarstwie (ognisko ASF) wiąże się z koniecznością podjęcia przez Inspekcję Weterynaryjną stanowczych działań celem jak najszybszej likwidacji tego ogniska oraz prowadzenia

działań mających na celu ustalenie źródła choroby oraz czy nie doszło do przeniesienia choroby do innych gospodarstw (lub innych podmiotów, np. rzeźni). Działania te określone są w ustawie z 11 marca 2004 r. o ochronie zdrowia zwierząt oraz zwalczaniu chorób zakaźnych zwierząt oraz w rozporządzeniu Ministra Rolnictwa i Rozwoju Wsi z 6 maja 2015 r. w sprawie zwalczania afrykańskiego pomoru świń. Na tej podstawie, w przypadku stwierdzenia ogniska ASF, podejmowane są m.in. następujące czynności prowadzone pod nadzorem Inspekcji Weterynaryjnej:

- wszystkie świnie w gospodarstwie, w którym stwierdzono ASF, muszą zostać niezwłocznie zabite, a ich zwłoki zniszczone;
- zniszczeniu podlegają również obecne w gospodarstwie wszelkie produkty pozyskane od świń, wszelkie przedmioty i substancje (w tym pasze), które mogły zostać skażone wirusem ASF, a nie mogą zostać odkażone;
- gospodarstwo, w którym stwierdzono ASF, podlega czyszczeniu i dezynfekcji przy użyciu odpowiednich preparatów biobójczych, które wykazują działanie unieszkodliwiający w stosunku do wirusa ASF;
- po zakończeniu wszelkich niezbędnych działań musi minąć odpowiednio długi okres, zanim w gospodarstwie ponownie będą mogły być umieszczone pierwsze świnie (co najmniej 40 dni od dnia zakończenia oczyszczania i dezynfekcji);
- wokół ogniska ASF wyznacza się obszar zapowietrzony (o promieniu co najmniej 3 km) i obszar zagrożony (sięgający co najmniej 7 km poza obszar zapowietrzony); w obszarach tych obowiązują stosowne nakazy, zakazy i ograniczenia (przede wszystkim w odniesieniu do możliwości przemieszczania świń) połączone z nadzorem

Wszyscy hodowcy, u których wystąpiło ognisko ASF, spełniający wymagania weterynaryjne, otrzymują odszkodowanie za straty poniesione w związku z działaniami Inspekcji Weterynaryjnej

nad stanem zdrowia świń w tych obszarach.

■ **Jakie ograniczenia stosowane są w obszarach zapowietrzonym (min. 3 km) i zagrożonym (min. 7 km) obowiązujących wokół gospodarstwa, w którym wystąpiła choroba?**

Restrykcje dotyczą głównie przemieszczania świń z i do gospodarstw znajdujących się w tych obszarach. Jeżeli gospodarstwo utrzymujące świnie położone jest w obszarze zapowietrzonym lub zagrożonym, wyznaczonym w związku z wystąpieniem ogniska ASF (obszary wymienione w rozporządzeniach powiatowego lekarza weterynarii lub wojewody), obowiązuje bezwzględny zakaz wyprowadzania świń z tego gospodarstwa przez okres:

- 40 dni – w obszarze zapowietrzonym;
- 30 dni – w obszarze zagrożonym.
- Po odpowiednio 40 i 30 dniach należy zgłosić się do powiatowego

lekarza weterynarii w celu uzyskania pozwolenia na przemieszczenie zwierząt z gospodarstwa.

Szczegółowe informacje o możliwości przemieszczenia świń z gospodarstw położonych na obszarze zapowietrzonym i zagrożonym można uzyskać u powiatowego lekarza weterynarii – organ ten jest uprawniony do skrócenia powyższych okresów odpowiednio do 30 dni dla obszaru zapowietrzonego i 20 dni dla obszaru zagrożonego.

Wszyscy hodowcy, u których wystąpiło ognisko ASF, spełniający wymagania weterynaryjne, w szczególności z zakresu bioasekuracji oraz identyfikacji i rejestracji świń, otrzymują odszkodowanie za straty poniesione w związku z działaniami Inspekcji Weterynaryjnej (odszkodowanie przysługuje m.in. za świnie zabite z nakazu Inspekcji Weterynaryjnej oraz za zniszczone pasze lub sprzęt).

Główny Inspektorat Weterynarii
tel. 22 623 17 17

Zdjęcie: Fotolia

Nawet 900 tys. zł na produkcję rolniczą

Do 19 sierpnia 2021 r. można ubiegać się w Agencji Restrukturyzacji i Modernizacji Rolnictwa o wsparcie finansowe na *Modernizację gospodarstw rolnych* w obszarach A, B, C i D.

Modernizacja gospodarstw rolnych jest jednym z najpopularniejszych wśród rolników działań finansowanych z PROW na lata 2014–2020. W ramach dotychczas przeprowadzonych naborów ponad 37,4 tys. wnioskodawców otrzymało ok. 7 mld zł.

W tym roku po raz pierwszy w jednym terminie: 21 czerwca–19 sierpnia 2021 r. odbywają się nabory wniosków o przyznanie dofinansowania na *Modernizację gospodarstw rolnych* w następujących obszarach: rozwój produkcji prosiąt (obszar A); rozwój produkcji mleka krowiego (obszar B); rozwój

produkcji bydła mięsnego (obszar C); inwestycje związane z racjonalizacją technologii produkcji, wprowadzeniem innowacji, zmianą profilu produkcji, poprawą jakości produkcji lub zwiększeniem wartości dodanej produktu (obszar D).

■ Limity pomocy w obszarach A-D

- Rozwój produkcji prosiąt (obszar A) – do 900 tys. zł;
- Rozwój produkcji mleka krowiego (obszar B) – do 500 tys. zł;
- Rozwój produkcji bydła mięsnego (obszar C) – do 500 tys. zł;

- Inwestycje związane z racjonalizacją technologii produkcji, wprowadzeniem innowacji, zmianą profilu produkcji, zwiększeniem skali produkcji, poprawą jakości produkcji lub zwiększeniem wartości dodanej produktu (obszar D) – do 500 tys. zł.

Przy czym w przypadku inwestycji niezwiązanych bezpośrednio z budową, modernizacją budynków inwentarskich, w tym ich wyposażeniem lub budową, lub modernizacją magazynów paszowych w gospodarstwach limit może stanowić maksymalnie do 200 tys. zł.

Pomoc na *Modernizację gospodarstw rolnych* we wszystkich obszarach jest przyznawana w postaci dofinansowania wydatków przeznaczonych na realizację danej

inwestycji. Standardowo wynosi 50 proc. poniesionych kosztów kwalifikowanych. W przypadku gdy o wsparcie ubiega się młody rolnik lub wspólnie kilku rolników, poziom dofinansowania jest wyższy i wynosi 60 proc.

■ Rodzaje inwestycji w obszarach A-D objęte dofinansowaniem

W przypadku obszarów A-C pomoc przyznawana jest na inwestycje dotyczące:

- budowy, przebudowy, remontu połączonego z modernizacją budynków lub budowli wykorzystywanych do produkcji rolnej, w tym przygotowania do sprzedaży produktów rolnych wytwarzanych w gospodarstwie;
- zakupu lub związane z umową leasingu, zakończonego przeniesieniem prawa własności, nowych maszyn, urządzeń, wyposażenia do produkcji rolnej, w tym przygotowania do sprzedaży produktów rolnych wytwarzanych w gospodarstwie, do wartości rynkowej majątku;
- budowy albo zakupu elementów infrastruktury technicznej wpływających bezpośrednio na warunki prowadzenia działalności rolniczej;
- kosztów ogólnych.

Co ważne, w obszarach A-C zakup maszyn rolniczych mogących służyć produkcji w danym obszarze wsparcia musi być połączony z realizacją inwestycji budowlanych.

Z kolei w obszarze D z dofinansowaniem można realizować inwestycje dotyczące zakupu tylko nowych maszyn i urządzeń rolniczych, wyposażenia do produkcji rolnej, jak również związane z budową, przebudową, remontem połączonym z modernizacją budynków lub budowli wykorzystywanych do produkcji rolnej, które szczegółowo określone są w rozporządzeniu Ministra Rolnictwa i Rozwoju Wsi dla operacji *Modernizacja gospodarstw rolnych*.

■ Kolejność przyznawania pomocy w obszarach A-D

Złożone przez rolników wnioski zostaną poddane ocenie punktowej. Pomoc jest przyznawana z uwzględnieniem kryteriów punktowych według ustalonej kolejności. Pierwszeństwo mają wnioski z obszaru A – rozwój produkcji prosiąt, następnie te złożone w obszarze C – rozwój produkcji bydła mięsnego, dalej wnioski z obszaru B – rozwój produkcji mleka krowiego, a później z obszaru D.

Lista dotycząca kolejności przysługiwania pomocy zostanie

opublikowana w terminie 60 dni od dnia zakończenia naborów wniosków.

■ Miejsce składania wniosku

Wnioski o przyznanie wsparcia wraz z towarzyszącymi dokumentami należy składać we właściwych miejscowo oddziałach regionalnych ARiMR lub położonych na ich obszarze biurach powiatowych. Można to zrobić elektronicznie, korzystając ze skrzynki podawczej ePUAP albo przesłać przesyłką rejestrowaną nadaną w placówce Poczty Polskiej lub złożyć osobiście lub przez upoważnioną osobę, np. za pośrednictwem wrzutni ustawionych w placówkach Agencji.

W przypadku osób wspólnie występujących o przyznanie pomocy wniosek składa się w oddziale regionalnym Agencji właściwym ze względu na położenie gospodarstwa. Jeżeli jednak gospodarstwa tych osób są położone na obszarze więcej niż jednego województwa, wniosek składa się w tym województwie, w którym jest położona największa część tych gospodarstw.

Biuro Prasowe ARiMR
22 318 40 90

Zdjęcia: Countrypixel, Stock.adobe.com,
Karepa.Stock.adobe.com

Zabezpiecz gospodarstwo przed suszą

Rolnicy, którzy chcą zabezpieczyć swoje uprawy przed skutkami suszy, mogą ubiegać się w Agencji Restrukturyzacji i Modernizacji Rolnictwa o wsparcie na inwestycje w nawadnianie gospodarstwa. Nabór wniosków trwa do 19 sierpnia 2021 r.

Susze w Polsce stają się już niemal zjawiskiem cyklicznym. Szczególnie dotkliwe są one w rolnictwie. Tylko w latach 2018–2020 ARiMR

wypłaciła rolnikom ze środków krajowych rekompensaty za szkody w uprawach spowodowane niekorzystnymi zjawiskami pogodowymi

w wysokości 4,4 mld zł. Minimalizowaniu ryzyka takich strat służy właśnie działanie *Modernizacja gospodarstw rolnych* – w obszarze

Rolnicy, którzy chcą zabezpieczyć swoje uprawy przed skutkami suszy, mogą do 19 sierpnia 2021 r. ubiegać się w ARiMR o wsparcie na inwestycje w nawadnianie gospodarstwa

nawadniania w gospodarstwie, które finansowane jest z Programu Rozwoju Obszarów Wiejskich na lata 2014–2020.

■ Kto może skorzystać ze wsparcia?

O pomoc może ubiegać się rolnik posiadający gospodarstwo o powierzchni od 1 do 300 hektarów, wpisany do krajowego systemu ewidencji producentów, ewidencji gospodarstw rolnych oraz ewidencji wniosków o przyznanie płatności. Może on ewentualnie prowadzić produkcję w zakresie działów specjalnych produkcji rolnej. Dodatkowo rolnik musi udokumentować osiągnięcie przychodu z działalności rolniczej w wysokości co najmniej 5 tys. zł. Warunek ten nie dotyczy tych, którzy prowadzą działalność rolniczą krócej niż 12 miesięcy przed złożeniem wniosku. Natomiast nie ma możliwości, by o pomoc ubiegała się wspólnie grupa rolników, tak jak w przypadku innych inwestycji związanych z modernizacją gospodarstw rolnych.

Co istotne, przyznanie pomocy nie jest uzależnione od wielkości ekonomicznej gospodarstwa, czy też zobowiązania do osiągnięcia wzrostu wartości dodanej brutto w gospodarstwie.

■ Jakie inwestycje objęte są dofinansowaniem?

Wsparcie można otrzymać na trzy rodzaje inwestycji:

- wykonanie nowego nawodnienia,
- ulepszenie istniejącej instalacji nawadniającej,
- ulepszenie instalacji nawadniającej wraz z powiększeniem nawadnianego obszaru.

Każda inwestycja w nawadnianie musi mieć zainstalowany system do pomiaru zużywanej wody. Ważne jest, aby zrealizowana inwestycja polegająca na ulepszeniu istniejącej instalacji nawadniającej lub ulepszeniu instalacji nawadniającej wraz z powiększeniem nawadnianego obszaru doprowadziły do oszczędności zużycia wody w gospodarstwie co najmniej o 10 proc. Natomiast inwestycja w nowe nawodnienie, mająca wpływ na daną jednolitą część wód podziemnych lub powierzchniowych, nie może negatywnie wpływać na środowisko oraz stan tej jednolitej części wód, w odniesieniu do ilości wody nie może być określony jako mniej niż dobry w odpowiednim planie gospodarowania wodami w dorzeczu.

Otrzymałą pomoc można przeznaczyć na wykonanie ujęć wody, zakup nowych maszyn i urządzeń

wykorzystywanych do nawadniania w gospodarstwie, budowę albo zakup elementów infrastruktury technicznej niezbędnych do nawadniania.

■ Jaka jest wysokość pomocy?

Wsparcie finansowe na jednego beneficjenta i jedno gospodarstwo wynosi maksymalnie 100 tys. zł w całym okresie realizacji PROW na lata 2014–2020, przy czym refundacji podlega 50 proc. kosztów poniesionych na wykonanie inwestycji (60 proc. w przypadku młodego rolnika). Zainwestować należy co najmniej 15 tys. zł.

Planowana inwestycja może być realizowana tylko jednoetapowo. Jej zakończenie i złożenie wniosku o płatność powinno nastąpić przed upływem 24 miesięcy od dnia zawarcia umowy o przyznaniu pomocy, lecz nie później niż do 30 czerwca 2025 r.

Realizację inwestycji oraz ponoszenie kosztów kwalifikowalnych można rozpocząć „na własne ryzyko” od dnia złożenia wniosku o przyznanie pomocy.

■ Gdzie można złożyć wniosek?

Wnioski o przyznanie pomocy w ramach *Modernizacji gospodarstw rolnych* – w obszarze nawadniania w gospodarstwie wraz z towarzyszącymi dokumentami należy składać we właściwych miejscowo oddziałach regionalnych ARiMR lub położonych na ich obszarze biurach powiatowych. Można to zrobić elektronicznie, korzystając ze skrzynki podawczej ePUAP albo nadać rejestrowaną przesyłką w placówce Poczty Polskiej, złożyć osobiście lub przez upoważnioną osobę, np. za pośrednictwem wrzutni w placówkach Agencji.

Biuro Prasowe ARiMR
22 318 40 90

Zdjęcie: Romaset.Stock.adobe.com

Odmiany pszenicy ozimej i jarej w spółkach KOWR

Spośród 38 spółek hodowli roślin uprawnych i zwierząt gospodarskich o szczególnym znaczeniu dla gospodarki narodowej, nadzorowanych przez Krajowy Ośrodek Wsparcia Rolnictwa, sześć zajmuje się obecnie hodowlą roślin: pięć z nich prowadzi hodowlę roślin rolniczych, a jedna – ogrodniczych. Spółki prowadzą zarówno hodowlę twórczą, jak i hodowlę zachowawczą.

Hodowla twórcza to tworzenie nowych odmian, zaś hodowla zachowawcza to utrzymanie uzyskanych odmian na jak najwyższym poziomie. Spółki dysponują wartościowym materiałem genetycznym roślin (zboż, roślin bobowatych, traw, buraka cukrowego, buraka pastewnego, ziemniaka, warzyw, kwiatów i roślin ozdobnych) oraz rokrocznie rejestrują nowe odmiany, które są dostępne dla rolnika, a poprzez to kreują i upowszechniają postęp biologiczny w polskim rolnictwie. Własnością spółek jest 312 odmian roślin rolniczych i 345 odmian roślin warzywnych; posiadają 52,6% odmian roślin rolniczych i 55,2% odmian warzywnych, pochodzących z krajowej hodowli wpisanych do Rejestru odmian. Każdego roku spółki hodowli roślin KOWR pokrywają około 45 mln zł kosztów hodowli, tak żeby polski rolnik miał

Pszenica ozima Hondia

cały czas dostęp do rodzimych odmian, przede wszystkim wysoko plonujących, odpornych na stresy biotyczne i abiotyczne, o cennych cechach jakościowych i właściwościach użytkowych, zwiększonej tolerancyjności na suszę oraz wysokim poziomie zimotrwałości, dużej

polowej odporności na choroby oraz bardzo dobrze wykorzystujących składniki pokarmowe. Spółki prowadzą hodowlę kilkudziesięciu gatunków roślin, jednak zdecydowanie dominującą grupą są zboża. Rolnicy rokrocznie oczekują nowości wśród odmian zboż, a spółki nadzorowane przez KOWR, jako najlepsi hodowcy w Polsce, starają się sprostać tym oczekiwaniom. Dużym zainteresowaniem rolników cieszą się odmiany pszenicy ozimej i jarej trzech spółek nadzorowanych przez KOWR: Poznańska Hodowla Roślin Sp. z o.o., DANKO Hodowla Roślin Sp. z o.o. i Małopolska Hodowla Roślin Sp. z o.o.

Powierzchnia uprawy pszenicy ozimej w ostatnich latach w Polsce wynosi około 2 mln ha, co stanowi ok. 28% ogólnej powierzchni uprawy zboż. Ozima forma pszenicy ma duże znaczenie w produkcji. Szacuje

Pszenica ozima Arkadia

Pszenica ozima Formacja

się, że co najmniej połowa zbiorów zboża przeznaczona jest na cele młynarsko-piekarskie. Do uprawy na cele konsumpcyjne wykorzystuje się odmiany o wysokiej wartości technologicznej z grupy A lub B.

Pszenicę zwyczajną jarą uprawia się w Polsce na powierzchni około 500 tys. ha, co stanowi około 7% w ogólnej produkcji zbóż. Na zainteresowanie tą formą pszenicy wpływa zarejestrowanie nowych odmian charakteryzujących się lepszą plennością, mniejszym porażeniem przez choroby, a przede wszystkim bardzo dobrymi parametrami jakościowymi ziarna.

Absolutnym liderem na rynku pszenicy w Polsce jest spółka **DANKO Hodowla Roślin** zarówno pszenicy ozimej, jak i jarej. DANKO jest numerem jeden w reprodukcji nasiennej pszenicy ozimej, w liczbie uprawianych odmian, w przeliczeniu i w reprodukcji odmian ościstych. Zarejestrowane odmiany pszenicy ozimej hodowli DANKO cechuje bardzo dobra i dobra jakość ziarna. Spółka DANKO jest też numerem jeden w kraju w ilości uprawianych odmian, powierzchni reprodukcji nasiennej oraz jakości ziarna pszenicy zwyczajnej jarej. Obecnie w Rejestrze odmian znajduje się 11 odmian pszenicy

ozimej i pięć odmian pszenicy jarej hodowli i własności spółki. DANKO obecnie jest absolutnym liderem, jeśli chodzi o sprzedaż kwalifikowanego materiału siewnego zbóż w Polsce. Udział spółki w krajowym rynku nasiennym zbóż, mimo ogromnej konkurencji (szczególnie

Pszenica ozima Astoria

ze strony krajów Europy Zachodniej), jest bardzo wysoki i wynosi prawie 35%. Spośród licznych odmian hodowli DANKO wiele cieszy się szczególnym uznaniem rodzimych, ale także zagranicznych producentów, są to:

- pszenica ozima Comandor, która swoją popularność zawdzięcza

bardzo dobrej jakości ziarna, dobrej zimotrwałości (4,5 w skali 9°), wysokiej odporności na choroby oraz na porastanie ziarna (grupa E/A);

- pszenica ozima Hondia, która wyróżnia się bardzo wysokim plonowaniem na terenie całego kraju, bardzo wysoką zimotrwałością (5,5 w skali 9°), rewelacyjnymi parametrami jakościowymi ziarna oraz możliwością uprawy przy opóźnionych siewach – nr 1 w plenności przy opóźnionych siewach! (grupa E/A);

- pszenica ozima Arkadia, która od lat króluje na polskich polach dzięki bardzo wysokiej zimotrwałości (6 w skali 9°), niskim wymaganiom glebowym oraz bardzo ładnym, dobrze wyrównanym ziarnie o wysokich parametrach jakościowych (grupa A/E);

- pszenica jara Telimena – doceniona jest przez rolników za wyjątkowo piękne, grube i wysokojakościowe ziarno, jest przydatna do

uprawy na glebach słabszych, doskonała jako komponent mieszanek zbożowych oraz jako przewódka (grupa E/A).

Również spółka **Poznańska Hodowla Roślin** hoduje nowe odmiany pszenicy ozimej i jarej. W ostatnich latach hodowla i produkcja kwalifikowanych nasion zostały bardzo

Pszenica jara Jutrzenka

zintensyfikowane, czego efektem są nowe odmiany, które spotkały się z dużym zainteresowaniem polskich rolników. Obecnie w Rejestrze odmian znajduje się sześć odmian pszenicy ozimej i jedna odmiana pszenicy jarej hodowli i własności spółki. Najchętniej wybierane przez rolników odmiany PHR to:

- pszenica ozima Formacja, która jest flagową odmianą w ofercie spółki – już po pierwszym sezonie stała się wzorcem pszenicy ozimej w badaniach COBORU i została wpisana na listy odmian zalecanych, co nie zdarza się w przypadku odmian tak krótko dostępnych dla szerszego grona rolników, odmiana o bardzo wysokiej plenności, bardzo wysokiej zimotrwałości na 4,5 w skali 9°, wyjątkowej zdolności krzewienia i bardzo wysokiej odporności na choroby (grupa A);
- pszenica ozima Legenda jest odmianą wysoko plonującą, nawet do 108% wzorca w badaniach COBORU, o doskonałej zimotrwałości (6 w skali 9°), jest oceniana jako najbardziej zimotrwała odmiana na rynku, o wysokich i odpornych na wyleganie roślinach, przydatna dla gospodarstw prowadzących hodowlę zwierząt, niewrażliwa na opóźniony termin siewu (grupa A);

- pszenica ozima Astoria – jest to jedyna polska odmiana elitarna pszenicy ozimej, charakteryzująca się rekordową zawartością białka i glutenu w ziarnie, która utrzymuje wysokie parametry nawet w niekorzystnych warunkach, o wysokiej sile krzewienia, odporności na choroby i wyleganie, o pięknym, wyjątkowo dorodnym ziarnie, które charakteryzuje się bardzo dobrym wyrównaniem i wysoką liczbą opadania, przystosowana do uprawy na terenie całego kraju (grupa E).

Jednym z głównych kierunków działalności spółki **Małopolska Hodowla Roślin** jest hodowla zbóż jarych i ozimych, w tym także pszenicy ozimej i jarej. Obecnie w Rejestrze odmian znajduje się osiem odmian pszenicy ozimej i trzy odmiany pszenicy jarej hodowli i własności spółki. W ostatnich latach spółce udało się wyhodować i wypromować odmiany pszenicy o wysokim potencjale plonowania, bardzo dobrej odporności na choroby i wirusy oraz dobrej jakości ziarna. Wśród pszenic ozimych i jarych najlepiej sprzedawanymi odmianami hodowli Małopolskiej Hodowli Roślin są:

- pszenica ozima Medalistka – jest to odmiana wysoka, średnio późna,

o wysokim potencjale plonotwórczym dzięki bardzo dobrej zimotrwałości, dobrej zdrowotności i tolerancji na zakwaszenie, o wysokiej odporności na wyleganie i osypywanie ziarna, bardzo dobrze utrzymuje parametry jakościowe, daje wyrównane ziarno o małej ilości pośladu, o wysokim wskaźniku sedymentacji (grupa B);

- pszenica ozima Błyskawica jest odmianą o wczesnym terminie kłoszenia i dojrzewania, bardzo wysokim potencjale plonowania na poziomie A1 oraz A2, odporna na wczesnoletnią suszę, o bardzo dobrej odporności na wyleganie i wysokiej odporności na choroby grzybowe i wirusowe (grupa B);
- pszenica jara Harenda – jest to odmiana średnio wczesna, o bardzo wysokim potencjale plonowania na poziomie A1 oraz A2, o dobrej wartości technologicznej ziarna i bardzo dobrej odporności na wyleganie, a także wysokiej odporności na choroby i bardzo dużej tolerancji na zakwaszenie gleby, przydatna do zasiewów późnojesiennych (grupa A/B);
- pszenica jara MHR Jutrzenka jest odmianą o wysokim i stabilnym plonowaniu, o bardzo dobrej odporności na wyleganie i bardzo dobrej odporności na choroby, o wczesnym terminie dojrzewania, ziarno bardzo dobrze wyrównane i przydatne do celów przemysłowych, zalecana do uprawy na mieszankach zbożowych i strączkowych (grupa A).

Dzisiejszy rolnik już na etapie planowania powinien uwzględnić konkretną odmianę do określonego kierunku użytkowania zarówno do warunków siedliska, jak i poziomu agrotechniki. W dokonywaniu trafnego wyboru pomaga narzędzie jakim jest **Porejestrowe Doświadczalnictwo Odmianowe (PDO)**, którego podstawowym celem jest utrzymanie efektywnego dopływu informacji o wartości gospodarczej

i użytkowej odmian i ich rekomendacji do różnych systemów gospodarowania. „Listy odmian zalecanych do uprawy na obszarze województwa” (LOZ) ustalane są przez Centralny Ośrodek Badania Odmian Roślin Uprawnych (COBORU) w Słupi Wielkiej w porozumieniu z samorządami województw i izbami rolniczymi, a ostateczne decyzje w tej sprawie, w poszczególnych województwach, podejmowane są przez dyrektorów sta-

wdrażaniem postępu biologicznego do rolnictwa na obszarze danego województwa, a ostateczne decyzje są wypracowywane na posiedzeniach wojewódzkich zespołów PDO.

Główne korzyści z realizacji programu Porejestrowego Doświadczalnictwa Odmianowego to:

- systematyczny dopływ rzetelnej informacji o wartości gospodarczej odmian dla różnych rejonów kraju i warunków uprawy;

Pszenica jara Harenda

cji doświadczalnych oceny odmian. Zasady oraz tryb tworzenia LOZ zostały ustalone w 2004 r. przez Krajowy Zespół Koordynacyjny Porejestrowego Doświadczalnictwa Odmianowego, będący organem opiniotwórczo-doradczym dyrektora COBORU oraz zaakceptowane przez partnerów ustawowych. LOZ tworzone są na podstawie wyników doświadczeń realizowanych w ramach systemu PDO, prowadzonego i koordynowanego przez COBORU we współpracy z podmiotami zainteresowanymi

- ułatwienie rolnikom trafnego wyboru najwartościowszych odmian do uprawy, dostosowanych do lokalnych warunków gospodarowania;
- regulacja dopływu do rolnictwa odmian z Krajowego rejestru oraz ze Wspólnotowych katalogów odmian roślin rolniczych (CCA) i wazrywnych (CCV);
- efektywne wykorzystanie postępu biologicznego w rolnictwie.

Obecnie system PDO ma istotny wpływ na właściwy dobór materiału siewnego przez rolników. Odmiany

wyhodowane przez spółki nadzorowane przez KOWR znajdują się na listach odmian zalecanych do uprawy na terenie wielu województw. Świadczy to przede wszystkim o ich jakości i stanowi doskonałą promocję wśród polskich rolników. Na liście odmian zalecanych do uprawy w 2021 r. dla pszenicy ozimej odmiana Formacja (Poznańska Hodowla Roślin) rekomendowana jest dla siedmiu województw, odmiana Medalistka (Małopolska Hodowla Roślin) dla pięciu województw, odmiany: Comandor i Hondia (obie z DANKO Hodowla Roślin) oraz Błyskawica (Małopolska Hodowla Roślin) dla czterech województw zaś odmiana Arkadia (DANKO Hodowla Roślin) dla jednego województwa. Pszenica jara odmiana Harenda rekomendowana jest w 2021 r. dla czternastu województw, a odmiana Jutrzenka dla ośmiu województw (obie z Małopolskiej Hodowli Roślin).

Dobrze dobrana odmiana i kwalifikowany materiał siewny wysokiej jakości są punktem wyjścia do uzyskania wysokich plonów, o dobrych parametrach jakościowych. Zastosowanie nawet najlepszej technologii uprawy, z wykorzystaniem najlepszego sprzętu, najlepszych nawozów i środków ochrony roślin nie przyniesie wymiernych efektów produkcyjnych, jeżeli wykorzystamy do siewu materiał siewny złej jakości. Spółki nadzorowane przez KOWR oferują rolnikom nowoczesne, wydajne i zdrowe odmiany oraz kwalifikowany materiał siewny najwyższej jakości, dostosowany do rodzimych warunków klimatycznych i glebowych. Oferta spółek jest bardzo bogata i spełni oczekiwania nawet najbardziej wymagającego producenta.

Marcin Wroński
Z-ca Dyrektora Generalnego KOWR
i członek Zespołu PDO
tel. 22 376 71 76

Zdjęcia: archiwum KOWR

Bezpieczeństwo dzieci i młodzieży w gospodarstwach rolnych

Działania prewencyjne KRUS

Kasa Rolniczego Ubezpieczenia Społecznego od trzydziestu lat aktywnie prowadzi działalność prewencyjną w zakresie bezpieczeństwa pracy w gospodarstwach rolnych. Od 2018 r. Kasa bierze także udział w międzynarodowej kampanii Wizja Zero i propaguje jej zasady w sektorze rolniczym. Głównym celem strategii Wizja Zero jest zmniejszenie liczby wypadków przy pracy oraz chorób zawodowych, co w sektorze rolniczym wiąże się z poprawą warunków pracy oraz zdrowia mieszkańców terenów wiejskich. W tym roku Kasa zwraca szczególną uwagę na bezpieczeństwo pracy rolnika, które jest

jednym z trzech filarów Wizji Zero, obok zdrowia i dobrostanu oraz pierwszą z Siedmiu Złotych Zasad Wizji Zero: „Przejmij inicjatywę – zaangażuj się”. Kasa wiele swoich działań kieruje do młodzieży zainteresowanej związaniem swojej przyszłości z rolnictwem, ponieważ wierzy, że edukacja młodych pokoleń mieszkańców wsi wpłynie na podniesienie poziomu życia i warunków pracy rolnika. To właśnie młodzi rolnicy będą decydować o przyszłości i konkurencyjności polskiego i europejskiego rolnictwa. Jednym z tych działań jest konkurs filmowy, adresowany do uczniów szkół ponadpodstawowych oraz studentów uczelni

wyższych o profilu rolniczym, który ma na celu promowanie wśród młodzieży bezpiecznych zachowań związanych z pracą na terenie gospodarstwa rolnego. 17 czerwca br. Kasa Rolniczego Ubezpieczenia Społecznego ogłosiła hasło tegorocznej edycji III Ogólnopolskiego Konkursu dla Młodzieży – „Rolnik Liderem Bezpieczeństwa”. Zadanie konkursowe polega na przygotowaniu krótkiego filmu pod hasłem „Moja Wizja Zero – Rolnik Liderem Bezpieczeństwa”. Uczestnicy konkursu mogą przysłać swoje prace do 30 września 2021 r. Konkurs odbywa się pod patronatem honorowym Ministra Rolnictwa i Rozwoju Wsi oraz patronatem medialnym TVP Info. Współorganizatorami konkursu są: Ministerstwo Rolnictwa i Rozwoju Wsi, Poczta i Telekomunikacja, Fundacja PGE, Agencja Restrukturyzacji i Modernizacji Rolnictwa, Krajowy Ośrodek Wsparcia Rolnictwa oraz Państwowa Inspekcja Pracy.

Kasa Rolniczego Ubezpieczenia Społecznego, mimo ograniczeń spowodowanych pandemią, nie zapomina też o najmłodszych. W bieżącym roku zorganizowała szereg konkursów i aktywności online takich jak: platforma e-learningowa, kolorowanki czy gry. Koniec roku szkolnego i rozpoczynające się wakacje to okazja do zorganizowania podsumowań oraz wręczenia nagród laureatom konkursów dla

Gala finałowa XI Ogólnopolskiego Konkursu Plastycznego dla Dzieci „Bezpiecznie na wsi mamy – od 30 lat z KRUS wypadkom zapobiegamy”

Prace nagrodzone w konkursie „Bezpiecznie na wsi mamy...”

dzieci, które Kasa prowadziła w bieżącym roku.

16 czerwca 2021 r. w Ministerstwie Rolnictwa i Rozwoju Wsi odbyła się gala finałowa XI Ogólnopolskiego Konkursu Plastycznego dla Dzieci „Bezpiecznie na wsi mamy – od 30 lat z KRUS wypadkom zapobiegamy” pod patronatem honorowym Ministra Rolnictwa i Rozwoju Wsi z udziałem m.in. ministra rolnictwa Grzegorza Pudy oraz prezes Kasy Rolniczego Ubezpieczenia Społecznego Aleksandry Hadzik. Tegoroczna edycja poświęcona była działaniom prewencyjnym KRUS na przestrzeni trzydziestu lat.

Jak co roku konkurs cieszył się bardzo dużym zainteresowaniem wśród dzieci. Wzięło w nim udział 43 234 uczniów z 3744 szkół podstawowych z terenów wiejskich. Zadaniem uczestników było wykonanie pracy plastycznej obrazującej konkursowe hasło.

Centralna Komisja Konkursowa wybrała najlepsze prace spośród 96 zakwalifikowanych do etapu centralnego. Wszystkie prace, które znalazły się w finale, prezentowały wysoki poziom artystyczny i merytoryczny, a nagrodzone zostały

te, które wyróżniały się szczególną pomysłowością i oryginalnością w ujęciu tematyki konkursu.

Gala finałowa kolejnego konkursu Kasy dla dzieci odbyła się 18 czerwca br. w Ministerstwie Edukacji i Nauki z udziałem m.in. ministra edukacji Przemysława Czarnka, patrona honorowego konkursu oraz prezes Kasy Rolniczego Ubezpieczenia Społecznego Aleksandry Hadzik.

II Ogólnopolski Konkurs dla Dzieci na Rymowankę o Bezpieczeństwie w Gospodarstwie Rolnym adresowany był do dzieci rolników i polegał na ułożeniu rymowanki promującej prawidłowe nawyki i zachowania dzieci odnoszące się do pracy i zabawy na terenie gospodarstwa rolnego, a także popularyzującej Wykaz czynności szczególnie niebezpiecznych, związanych z prowadzeniem gospodarstwa rolnego, których nie należy powierzać dzieciom poniżej 16 lat. Tegoroczna edycja poświęcona była jubileuszowi KRUS i przebiegała pod hasłem: „Bezpiecznie na wsi mamy – od 30 lat z KRUS wypadkom zapobiegamy”.

W konkursie wzięło udział 925 dzieci z terenów wiejskich. Komisja

Konkursowa oceniła rymowanki spełniające wymogi formalne według regulaminowych kryteriów, przyznając im punkty: za zgodność z ideą i tematyką konkursu, za oryginalność i pomysłowość przekazania treści oraz walory językowe. Autorzy dwudziestu najwyższej punktowanych prac otrzymali od Kasy nagrody w postaci tabletów, a dziesięciu najlepszych młodych twórców otrzymało dodatkowe upominki, ufundowane przez Ministra Edukacji i Nauki. Z uwagi na wysoki poziom zgłoszonych rymowanek, Kasa Rolniczego Ubezpieczenia Społecznego przyznała dodatkowo 30 nagród w postaci smartwatchy dla autorów kolejnych wyróżnionych rymowanek.

Kasa serdecznie gratuluje wszystkim laureatom oraz uczestnikom konkursów i zachęca do udziału w kolejnych edycjach. Listy laureatów konkursów dostępne są na stronie internetowej Kasy.

**Biuro Komunikacji i Współpracy
Międzynarodowej KRUS
tel. 22 592 66 42**

Zdjęcia: archiwum MRiRW

eZaświadczenie na portalu eKRUS

Od 1 lipca 2021 r. na koncie użytkownika w portalu eKRUS, w sekcji eDOKUMENTY, istnieje możliwość wygenerowania elektronicznych zaświadczeń (eZaświadczeń):

- zaświadczenia o okresach podlegania USR (ubezpieczeniu społecznemu rolników), w którym jest zawarta informacja o opłaconych składkach na ubezpieczenie społeczne rolników;
- zaświadczenia o podleganiu ubezpieczeniu, w którym jest zawarta informacja czy konto płatnika

wyказuje/nie wyказuje zadłużenia w KRUS;

- zaświadczenia o okresach podlegania i opłaceniu składek na UZ (ubezpieczenie zdrowotne), w którym jest zawarta informacja dotycząca powszechnego ubezpieczenia zdrowotnego.

eZaświadczenie umożliwia wskazanie przez użytkownika celu pozyskania tego zaświadczenia.

eZaświadczenie to wygenerowany automatycznie dokument elektroniczny, opatrzony kwalifikowaną

pieczęcią elektroniczną, który nie wymaga podpisu pracownika Kasy. Dokument ten należy skierować do właściwej instytucji/organu w formie elektronicznej, w zależności od potrzeby, poprzez e-mail lub skrzynkę podawczą ePUAP. Zachowanie takiej formy przekazania dokumentu zapewnia autentyczność jego pochodzenia oraz integralność treści.

WAŻNE: Wygenerowane zaświadczenie przekazane drogą elektroniczną, np. pocztą elektroniczną lub za pomocą skrzynki podawczej ePUAP, posiada moc prawną i jest dokumentem urzędowym. Dokumentu takiego nie należy drukować, gdyż wydruk, niezależnie od formy dalszego przekazania, nie posiada już cech dokumentu elektronicznego i nie będzie honorowany przez instytucje/organy, w których zostanie przedłożony.

Biuro Komunikacji i Współpracy
Międzynarodowej KRUS
tel. 22 592 66 42

Zdjęcie: Fotolia

Biuletyn informacyjny nr 7–8/2021 (234). Wydawany przez Ministerstwo Rolnictwa i Rozwoju Wsi oraz Agencję Restrukturyzacji i Modernizacji Rolnictwa.

Redagowany pod kierunkiem Małgorzaty Książyk przy współpracy z kolegium redakcyjnym w składzie: Wojciech Adamczyk, Dorota Białczak, Joanna Czapla, Nina Dobrzyńska, Joanna Gierulka, Monika Grążka, Waldemar Guba, Robert Jakubik, Agnieszka Kłódkowska-Cieślakiewicz, Lidia Kostańska, Magdalena Maciejewska, Teresa O'Neill, Paweł Wojcieszak, Magdalena Ząsepa, Elwira Zdrodowska.

Opracowywany przez zespół w składzie: Ewa Jaroszewicz, Mariola Marczak. Współpraca: Alicja Daniluk-Jankowska. Zdjęcia na I stronie okładki oraz stronach 1–3: Subbotina Anna-, ML Photo-, Premium.ART. Stock.adobe.com.

Redakcja: ul. Wspólna 30, 00-930 Warszawa; tel. 22 623 11 75, 22 623 20 68.

Łączność z czytelnikami: Biuro Prasowe MRiRW, ul. Wspólna 30, 00-930 Warszawa, e-mail: rzecznik.prasowy@minrol.gov.pl.

Wersja internetowa: <https://www.gov.pl/web/rolnictwo/opracowania-i-publikacje>; <http://www.arimr.gov.pl/dla-beneficjenta/biblioteka.html>.

ISSN 1233-9784. Podpisano do druku: 16 lipca 2021 r.

Nakład: 8000 egz. Druk: Zapol Sobczyk Spółka Jawna, al. Piastów 42, 71-062 Szczecin.

Redakcja wyraża zgodę na kopiowanie, reprodukowanie i rozpowszechnianie w celach niekomercyjnych, w całości lub w części, materiałów tekstowych. Podmiot korzystający z materiałów tekstowych, opublikowanych na stronach czasopisma, zobowiązany jest do zamieszczenia informacji o ich pochodzeniu.

Zabronione jest kopiowanie, reprodukowanie i rozpowszechnianie materiałów graficznych, tj. ilustracji, rycin, zdjęć itp.

ZERO

Ogólnopolski Konkurs dla Młodzieży
Rolnik Liderem Bezpieczeństwa

2021

Moja
Wizja
ZERO

Wygraj
atrakcyjne
nagrody!

Moja Wizja ZERO

Rolnik Liderem Bezpieczeństwa

Nakręć film i wyślij zgłoszenie na adres:

wizjazer@krus.gov.pl

Termin nadsyłania prac konkursowych: od 30 czerwca do 30 września br.

Szczegóły na: www.krus.gov.pl

MINISTERSTWO
ROLNICTWA
I ROZWOJU WSI

Patronat honorowy Ministra Rolnictwa i Rozwoju Wsi
Grzegorza Pudy

A Partner of

VISION ZERO

Safety.Health.Wellbeing.

Organizatorzy:

MINISTERSTWO
ROLNICTWA
I ROZWOJU WSI

Patronat medialny:

#SZCZEPIMYSIĘ

Szczepienia przeciw COVID-19

Szczepionka to najbardziej skuteczna metoda, która chroni przed zakażeniem. Dzięki szczepieniom na świecie udało się całkowicie wyeliminować lub znacząco ograniczyć wiele śmiertelnych chorób.

Rolniku! Sprawdź, jak zaszczepić się przeciw COVID-19 i dlaczego warto to zrobić!

DLACZEGO WARTO SIĘ ZASZCZEPIĆ?

- Bo uchronisz się przed COVID-19.
- Bo uratujesz komuś życie.
- Pomożesz zwalczyć pandemię.
- Bo możesz – szczepionki są bezpłatne, dobrowolne i skuteczne.
- Bo szczepionki są bezpieczne – badane m.in. przez ekspertów z całej Unii Europejskiej.
- Zyskasz spokój – Ty i Twoi bliscy będą bezpieczni.
- Bo dzięki temu szybciej wrócimy do normalności.

Co zrobić, żeby się ZASZCZEPIĆ?

1. Zarejestruj się na bezpłatne szczepienie.

Możesz to zrobić przez całodobową infolinię 989, przez e-Rejestrację na pacjent.gov.pl, w wybranym punkcie szczepień lub przez SMS na numer 664 908 556.

2. Przejdź kwalifikację. Dla Twojego bezpieczeństwa zostaniesz zbadany przez lekarza.

3. Zaszczep się. Skorzystaj ze szczepienia i obserwuj stan swojego zdrowia.

4. Przyjmij drugą dawkę. Wszystkich informacji udzieli Ci Twój punkt szczepień.

Znajdź punkt szczepień w Twojej okolicy na GOV.PL/SZCZEPIMYSIE

JAK DZIAŁA SZCZEPIONKA?

Szczepionka wyzwała w organizmie człowieka naturalną produkcję przeciwciał. Stymuluje także nasze komórki odpornościowe tak, aby chroniły nas przed zakażeniem COVID-19.

DLACZEGO JEST BEZPIECZNA?

Szczepionka przeciw COVID-19 powstała zgodnie ze wszystkimi najwyższymi standardami bezpieczeństwa. W badania nad nią zaangażowali się wybitni naukowcy z całego świata.

Dzięki tak dużemu, globalnemu wysiłkowi otrzymaliśmy bezpieczną i skuteczną broń w walce z pandemią.

Szukasz sprawdzonych informacji?

Wejdź na gov.pl/szczepimysie lub zadzwoń na bezpłatną infolinię 989.